

יומן אקסודוס

היומן שאנו מפרסמים, נרשם על-ידי אחד משליחי המוסד לעליה, שעלה בפורט-דה-בוק, שבצרפת, על אחת מאניות הגירוש, ושהה על סיפונה עד לצאתה בדרכה להמבורג. ב-1967 מלאו עשרים שנה להעפלת „יצאת-אירופה תש"ז" — אקסודוס 1947. האניה, שלתוכה נדחסו 4,500 מעפילים, רובם ככולם ממחנות הפליטים בגרמניה, יצאת מנמל סט שבצרפת, ביום ה-11 ביולי 1947.

עוד בטרם הפלגתה מנמל הסואץ, הופיעו לידה אניות מלחמה של הצי הבריטי, ובכל דרכה, דלקו בעקבותיה יחידות צי הולכות ומתרבות.

ביוון שאנית „אקסודוס 1947" שימשה מקודם כספינת תובלה במימרינהרות, ציפו אנשי הצוות שיעלה בידם להתקרב בלילה סמוך לחוף הארץ, ולמרות העיקוב לנסות להוריד את המעפילים.

הצוות של „אקסודוס 1947" היה ברובו מורכב מימאים יהודיים, חלקם ימאים מנוסים מארצות אמריקה.

בהתקרב האניה אל חופי הארץ, נחסמה תדרך על-ידי יחידות הצי והונש אולטימטום, התובע מהמעפילים להכנע ולקבל סרות הבריטים. על סיפון האניה נעשו הכנות להתנוונות כנגד לכידת האניה. לאחר שהאולטימטום נדחה, עברו הבריטים להתקפה נלוויה והתפתח קרב עז ועקשני. בהתנגשות זו נפלו שלושה אנשים — שני מעפילים ואיש צוות האניה. כמו כן היו על האניה עשרות פצועים.

האנית, לאחר שנאלצה להכנע, נכנסה לנמל חיפה, שעה שהעיר וסביבותיה שרויים בעוצר. המעפילים הועברו לשלוש אניות גירוש — אמפייר ריבל, אושן ויגר ודוניסד פארק — על מנת להפליג למחנות הגירוש בקפריסין.

אך השתבר שהממשלה הבריטית החליטה לנקוט הפעם בצעד בלתי רגיל, ובמקום העברה לקפריסין, להחזיר את המעפילים למקום היציאה, כלומר — לצרפת. הבריטים התכוונו לשבור את רוחם של המעפילים ולשים קץ לתנועת ההעפלה בכלל. מטרה הפך המאבק של מעפילי „אקסודוס 1947" למערכה מדינית רבת משמעות, אחריה עקבו בענין, דעת הקהל העולמית וחוגים מדיניים.

האניות הגיעו לנמל צרפתי זעיר — פורט-דה-בוק. כאן התחולל המאבק שומשך שבועות. המעפילים סרבו לרדת והכריזו כי יהיו מוכנים לירידה אך ורק בארץ-ישראל. הצרפתים הסכימו לקבל את המעפילים, אך לא נתנו ידם להורדה בכפיה, ואילו האנגלים הפעילו את כל האמצעים שברשותם כדי לממש את זממם. לבסוף, כאשר האנגלים טאשו מן הסיכוי לאלץ את המעפילים לרדת בשידולים או כוח הזרוע, נפלה בבריטניה החלטה מבישה ואכזרית — שילוח המעפילים לגרמניה, לנמל המבורג שבתחום הכיבוש הבריטי. במקום הזה — אדמות הדמים, היו הבריטים רשאים להפעיל כוח ולבצע את תכניתם בדרכי אלימות.

היומן, מחברת מקורית שבארכיון „טורשט", מתאר כאמור, את תקופת השהיה בפורט-דה-בוק, על פני אחת משלוש אניות הגירוש.

אנו מפרסמים את היומן — תעודה מקורית, המספרת באורח מפורט וחופשי על חיי המעפילים וכן על דרכי הקשר עם החוף.

על מנת לשמור על האופי האוטנטי של המסמך, נמנענו מתיקונים ושינויים כלשהם, ואנו מפרסמים אותו כרוחו וכלשונו. רק במקרים מועטים הושמטו משפטים בודדים בגוף הכתב.

נאלצנו להוציא את הדברים שלדעתנו לא הגיע עדיין הזמן לפרסמם ברבים. כמרכן הושמטו השמות המלאים המוזכרים ביומן.

יום חמישי, 11.7.47

עליתי על הכלי K. חיום. העלית חיות פשוטה מאוד. נסעתי עם האוכל שחבא לאנתי. לקחתי ארגו של דברים ועליתי אותו ונשאתי באנתי. נראיתי בכל אחד מהם. כך שלא חשדו בי במיוחד, אחרי הסתלקות הסירה עם האוכל, ירדתי למחסן האנשים. על הסדרגות נפגשתי עם צ. שהיה באנתי לפני נסע עם האנשים על "הנשיא" ¹ וחזר איתם מחופה. המחסן הוא מחסן רגיל של אנתי. מחסן מס' 2 אליו ירדתי. מתגוררים בו 70 איש. הצפיפות היא איומה ועושה רושם קשה מאוד על כל אדם היורד הנה. הסדרגות מנוסות בליכולך רב. אנשים ישנים כשרגליהם מקופלות מתוך מקום. תנאים סניטריים איומים. יותר גרועים מאשר אצלנו. ² ליכולך רב מסביב להם. האנשים כלואים במחסן ואין ביכולתם לצאת ולו 10 לצרכיהם. אלא רק בתור. אדם נכנס. אדם יוצא. יוצאים אל כלוב של חיות. הכל מסורג עם רשתות וגדרות תיל. השטח קטן. רק סביבות בית'הכסא והמקלחת. בית'הכסא — שוקת כמו אצלנו (למדו מאתנו בודדאי). מים זורמים כל הזמן בזרם מספיק. האים האים, הפתוחים למעבר לאנשים. על הקיר ישנו מקום לרחצה במים מתוקים וכביסה. לידו במרחק 2-3 מ', המקלחת (מים מלוחים). מקלחת קטנה וקשה להתנועע בה. 2-3 אנשים ממלאים אותה לגמרי. מים לשתיה ישנם כל הזמן. ישנם 2 בדרים של מים חמים וכל אדם יכול למלאות את כליו עם מים. אנשים מתרחצים במים חמים. אחרי המקלחת ישנו מקום מגורר ושם נמצאת רפסודה. אחריה טוב בית'שימוש עם אותו סידור כמו בראשון. (הא) הראשון לגברים והשני לנשים. מחצית השני של האנתי אותו דבר בדיוק. עושה רושם קשה מאוד. אנשים שוכבים מים על הסיפון והוא תמיד רטוב ומלוכלך. פשוט מסונף. ישנם שני מחסנים. במחסן 1 ישנם 600 איש. אותו מראה כמו במחסן 3. סדרגות תלולות. היורדות לתוך המחסן. מלוכלכות. פשוט קשה ללכת עליהן ובאמת ישנם רבים שנוסלים. הפגישה עם צ. הייתה פשוטה מאוד והוא שמה מאוד ולא הבין מה מעשי כאן. הסברתי לו לשם מה נשלחתי הנה, והוא צחק ואמר שהוא לא צריך עזרה. ושלחתי על מנת לעזור לארגן את האנשים להתגברות. לשמור על תנועת אי'הירידה ולארגן את חיי האנשים באנתי. וגם במקום שנגיע (אליו). במקרה שזה לא יהיה קפריסין. תשמועות היו אומרות או להתמורג או לקניה. מה אמת בשני אלא אלוהים יודע. יש כאן אירגון מניי של האנשים שצ. אינו מתערב בו. אלא רק נוהג את קו המעולה. האיש שספסל כאן בכל הענינים ומייצג אותנו במני תנהלת האנתי הוא ס. איש שהיה מנהל ועד המחנות בגרמניה. צ. סופר עליו בכל ובאמת נראה שהוא מסתדר יפה. האנשים נשמעים לו. מצב הדוח טוב מאוד. אנשים. נשים וסף. זקנים ותינוקות. כולם חיים בתוך צפיפות. ובתנאים אלה לא מתאבנים. רק מחכים שימסו אותם טוב לדרך. והקוהם היא הארץ. ואין וכמה זמן יימשך עד שיגיעו. לא מענין אותם. היום זה חיום הראשון שהביא אוכל לאנשים ³ ואנשים שלנו היו על הסירה. כפי הנראה שמהיום והלאה יהיו תמיד משלנו שם. חיום צריכים לעלות י. על ה-A.R. ועל O.V. אינני יודע אם הם יצליחו. מצאתי כאן כמה אנשים מהמחנה שלי. ואני מתגורר איתם. ⁴ מינה חמה קצת. אבל די נעימה מבחינת האנשים. אני נמצא בקבוצה של השומרת. האנשים כאן מאורגנים במחלקות שהן מתחילות ב"17 אנשים ומגיעות ל"58 ו"60. אינני מבין למה ממשיכים בצורה זאת. יש 27 קבוצות במחסן 2, ובמחסן 1 אותו סידור. (אני מתגורר במחסן 2. מה שמתרחש במחסן 1 לא אכתוב).

יום שישי, 1.8.47

הקשר עובד במדר. הרופאים של "אנתי" מעבירים כל מה שנותנים להם ואנו סומכים עליהם ב"100%. אין כל חשש לבגידה מצידם. הידיעות מהחוף אינן נותנות לנו שום דבר מיוחד. הכל נשאר כשהיה בלי שום ידיעה ברורה מה יעלה בגורלנו. הערב ישנו עונג שבת. האוכל שסילוחים מהחוף הוא מצוין ומספיק בהחלט. אנשים מתחילים להבין מחסנים ואנחנו מעודדים את התוסעה הזאת. צריך לחסוך לזמן שלא יהיה. היום העלו אוכל במנוף. כך שהקשר נשאר רק בצעקות ורק דרך הרופאים שעולים פעם אחת ביום. רשתות שבהם שהם מעלים (מקיימים) קשר. בכל זאת הדואר מגיע כסידורו. אחרי שאמרתי לצ. ניקו אתמול את הסדרגות. אני מתחיל לאט לאט לראות את החומר שאלי נשלח. אין כאן אפילו קיבוץ אחד גדול. רק החברה של השומרת. שהיא פלוגה מקובצת מכמה קיבוצים. והם מונים 17 איש. הם לא יכולים להיות שום דבר מיוחד כאן. אחרי שתפקידם. לשמור על המים. הוא יותר מד' בשבילם. שאר האנשים

1833. 1834. 1835. 1836. 1837. 1838. 1839. 1840. 1841. 1842. 1843. 1844. 1845. 1846. 1847. 1848. 1849. 1850. 1851. 1852. 1853. 1854. 1855. 1856. 1857. 1858. 1859. 1860. 1861. 1862. 1863. 1864. 1865. 1866. 1867. 1868. 1869. 1870. 1871. 1872. 1873. 1874. 1875. 1876. 1877. 1878. 1879. 1880. 1881. 1882. 1883. 1884. 1885. 1886. 1887. 1888. 1889. 1890. 1891. 1892. 1893. 1894. 1895. 1896. 1897. 1898. 1899. 1900. 1901. 1902. 1903. 1904. 1905. 1906. 1907. 1908. 1909. 1910. 1911. 1912. 1913. 1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1920. 1921. 1922. 1923. 1924. 1925. 1926. 1927. 1928. 1929. 1930. 1931. 1932. 1933. 1934. 1935. 1936. 1937. 1938. 1939. 1940. 1941. 1942. 1943. 1944. 1945. 1946. 1947. 1948. 1949. 1950. 1951. 1952. 1953. 1954. 1955. 1956. 1957. 1958. 1959. 1960. 1961. 1962. 1963. 1964. 1965. 1966. 1967. 1968. 1969. 1970. 1971. 1972. 1973. 1974. 1975. 1976. 1977. 1978. 1979. 1980. 1981. 1982. 1983. 1984. 1985. 1986. 1987. 1988. 1989. 1990. 1991. 1992. 1993. 1994. 1995. 1996. 1997. 1998. 1999. 2000. 2001. 2002. 2003. 2004. 2005. 2006. 2007. 2008. 2009. 2010. 2011. 2012. 2013. 2014. 2015. 2016. 2017. 2018. 2019. 2020. 2021. 2022. 2023. 2024. 2025. 2026. 2027. 2028. 2029. 2030. 2031. 2032. 2033. 2034. 2035. 2036. 2037. 2038. 2039. 2040. 2041. 2042. 2043. 2044. 2045. 2046. 2047. 2048. 2049. 2050. 2051. 2052. 2053. 2054. 2055. 2056. 2057. 2058. 2059. 2060. 2061. 2062. 2063. 2064. 2065. 2066. 2067. 2068. 2069. 2070. 2071. 2072. 2073. 2074. 2075. 2076. 2077. 2078. 2079. 2080. 2081. 2082. 2083. 2084. 2085. 2086. 2087. 2088. 2089. 2090. 2091. 2092. 2093. 2094. 2095. 2096. 2097. 2098. 2099. 2100. 2101. 2102. 2103. 2104. 2105. 2106. 2107. 2108. 2109. 2110. 2111. 2112. 2113. 2114. 2115. 2116. 2117. 2118. 2119. 2120. 2121. 2122. 2123. 2124. 2125. 2126. 2127. 2128. 2129. 2130. 2131. 2132. 2133. 2134. 2135. 2136. 2137. 2138. 2139. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2145. 2146. 2147. 2148. 2149. 2150. 2151. 2152. 2153. 2154. 2155. 2156. 2157. 2158. 2159. 2160. 2161. 2162. 2163. 2164. 2165. 2166. 2167. 2168. 2169. 2170. 2171. 2172. 2173. 2174. 2175. 2176. 2177. 2178. 2179. 2180. 2181. 2182. 2183. 2184. 2185. 2186. 2187. 2188. 2189. 2190. 2191. 2192. 2193. 2194. 2195. 2196. 2197. 2198. 2199. 2200. 2201. 2202. 2203. 2204. 2205. 2206. 2207. 2208. 2209. 2210. 2211. 2212. 2213. 2214. 2215. 2216. 2217. 2218. 2219. 2220. 2221. 2222. 2223. 2224. 2225. 2226. 2227. 2228. 2229. 2230. 2231. 2232. 2233. 2234. 2235. 2236. 2237. 2238. 2239. 2240. 2241. 2242. 2243. 2244. 2245. 2246. 2247. 2248. 2249. 2250. 2251. 2252. 2253. 2254. 2255. 2256. 2257. 2258. 2259. 2260. 2261. 2262. 2263. 2264. 2265. 2266. 2267. 2268. 2269. 2270. 2271. 2272. 2273. 2274. 2275. 2276. 2277. 2278. 2279. 2280. 2281. 2282. 2283. 2284. 2285. 2286. 2287. 2288. 2289. 2290. 2291. 2292. 2293. 2294. 2295. 2296. 2297. 2298. 2299. 2300. 2301. 2302. 2303. 2304. 2305. 2306. 2307. 2308. 2309. 2310. 2311. 2312. 2313. 2314. 2315. 2316. 2317. 2318. 2319. 2320. 2321. 2322. 2323. 2324. 2325. 2326. 2327. 2328. 2329. 2330. 2331. 2332. 2333. 2334. 2335. 2336. 2337. 2338. 2339. 2340. 2341. 2342. 2343. 2344. 2345. 2346. 2347. 2348. 2349. 2350. 2351. 2352. 2353. 2354. 2355. 2356. 2357. 2358. 2359. 2360. 2361. 2362. 2363. 2364. 2365. 2366. 2367. 2368. 2369. 2370. 2371. 2372. 2373. 2374. 2375. 2376. 2377. 2378. 2379. 2380. 2381. 2382. 2383. 2384. 2385. 2386. 2387. 2388. 2389. 2390. 2391. 2392. 2393. 2394. 2395. 2396. 2397. 2398. 2399. 2400. 2401. 2402. 2403. 2404. 2405. 2406. 2407. 2408. 2409. 2410. 2411. 2412. 2413. 2414. 2415. 2416. 2417. 2418. 2419. 2420. 2421. 2422. 2423. 2424. 2425. 2426. 2427. 2428. 2429. 2430. 2431. 2432. 2433. 2434. 2435. 2436. 2437. 2438. 2439. 2440. 2441. 2442. 2443. 2444. 2445. 2446. 2447. 2448. 2449. 2450. 2451. 2452. 2453. 2454. 2455. 2456. 2457. 2458. 2459. 2460. 2461. 2462. 2463. 2464. 2465. 2466. 2467. 2468. 2469. 2470. 2471. 2472. 2473. 2474. 2475. 2476. 2477. 2478. 2479. 2480. 2481. 2482. 2483. 2484. 2485. 2486. 2487. 2488. 2489. 2490. 2491. 2492. 2493. 2494. 2495. 2496. 2497. 2498. 2499. 2500. 2501. 2502. 2503. 2504. 2505. 2506. 2507. 2508. 2509. 2510. 2511. 2512. 2513. 2514.

1. The first thing I noticed when I stepped out of the car was the smell of the sea. It was a salty, fresh scent that I had never experienced before. The sun was shining brightly, and the waves were crashing against the shore. I felt a sense of freedom and adventure.

2. As I walked along the beach, I noticed a small boat in the distance. It was a simple wooden boat, and it seemed to be drifting with the current. I watched it for a while, wondering what it was doing there. The boat was small, but it had a sense of purpose.

3. The beach was quiet, and the only sound I heard was the sound of the waves. I felt a sense of peace and tranquility. The sand was soft and warm, and the water was clear and blue. I took a deep breath and felt the sun on my face.

4. I walked along the shore, looking at the waves. They were so beautiful, and I felt a sense of awe. The water was so deep, and the waves were so powerful. I felt a sense of wonder and amazement.

5. The sun was setting, and the sky was a beautiful orange. I felt a sense of calm and relaxation. The waves were still crashing, but they seemed to be in a different way. I felt a sense of peace and tranquility.

6. I walked back to the car, and I felt a sense of accomplishment. I had seen something beautiful, and I had felt a sense of peace and tranquility. I felt a sense of wonder and amazement.

7. The car was still there, and I felt a sense of safety. I had seen something beautiful, and I had felt a sense of peace and tranquility. I felt a sense of wonder and amazement.

8. The car was still there, and I felt a sense of safety. I had seen something beautiful, and I had felt a sense of peace and tranquility. I felt a sense of wonder and amazement.

9. The car was still there, and I felt a sense of safety. I had seen something beautiful, and I had felt a sense of peace and tranquility. I felt a sense of wonder and amazement.

10. The car was still there, and I felt a sense of safety. I had seen something beautiful, and I had felt a sense of peace and tranquility. I felt a sense of wonder and amazement.

יוםן "אקסורוס"

הם משפחות עם ילדים קטנים ואנשים זקנים, חומר קשה מאוד ודוע לכולם בקשה. אנחנו היו הקשה ביותר מבחינת האנשים. יש לנו נוסף לכל, 300 ילדים מבתי-ילדים של "דרור", ילדים נחמדים, יודעים עברית אלא שהם משתגעים מחוסר מעשה, ישנו כאן אף של הילד שנהרג⁶ הקבוצה של ילד זה היא קבוצה גדולה ונחמדה. המדריכים שלהם חלשים קצת, ואינם יכולים לעשות כלום נגד הבטלה, או יותר נכון, אינם חושבים על דרך לחסל את הבטלה.

2.8.47 שבת

אתמול בערב חיתה מסיבת שבת, שרו שירי הארץ ושירים באדיש. אחד האנשים שר מלו וזה חיה נהדר. בכלל מסיבה יפה מאוד, שעשתה רושם עלי. בכל זאת אותן המשפחות ואותם היהודים יודעים גם לשמוח לפעמים ולשיר את שירי הארץ, בעיקר שרו הילדים, הדואר עובד בכדר, חשבים שניסע או לקפריסין או לסובורק. מקום חדש מתאים, שלחנו ד"ש מאתנו ומסרנו על הערב שהיה, האוכל מגיע כסדרו והאנשים מרוצים מאוד מחבר הזה, מקבלים את כל האוכל, האנגלים אינם לוקחים מאתנו שום דבר, הבישול הוא בדינו וגם חלוקת וקבלת האוכל, החברה שלנו עובדים עם האוכל ומאשרים את קבלת הסבתבים, כן גם אנחנו מאשרים את קבלת האוכל, חשבים שבעוד כמה ימים נפליג, מי יודע מתי, הכל בסדר, יורדים היום כי אנשים חולים, אין תנועת מיוחדת של ירידה, היום קרא הקפטן למ, ומסר לו הצהרה שאנחנו לא ניסע לא לארץ ולא לקפריסין, אלא לסובורק או מקום אחר, הוא אמר לו ולאנשים, ומציע לנו לרדת כאן, כי צרפת מוכנה לקבלנו ויחיה לנו טוב וכו', התשובה הייתה שאנשים אינם רוצים לרדת, ויירדו ברצון טוב רק במקום אחד וזהו א"י, כל מקום אחר יתנגדו, הקפיטן ביקש ממ, למסור את דבריו לאנשים, מ, מסר את הדברים לאנשים וגם מסר את תשובתנו, תשובת האנשים הייתה: לא נרד! ושירת החקות אירדה של כל האנשים, בכל זאת גם עדר אדם זה יש בהם משול, את אנחנו הביאו ראשונה קרוב לחוף, כי חשבו שאנחנו ירדו בתחילה, וכאשר נוכחו לדעת שזה לא כך, הביאו גם את שאר האניות אלינו, ואנחנו עומדים אחת ליד השנית, המרחק גדול ואין אפשרות לרבר, הכל, הבחורות שלנו⁷ נהפכו פתאום להיות ל"אחוא" ופחלקות סוכריות ודברים טובים, היום חיתה כאן מ, עם דברים טובים וחילקה לילדים, מסרנו שלום וקיבלנו ומסרנו דו"ח, תפקידי הנהיג אני רואה, הוא לנהל את הדואר, תפקיד מענין יפה.

3.8.47 יום ראשון

אין כל חדשות מיוחדות, אנחנו עומדים בפורט-ד'ה-בוק, מקבלים אוכל ומים כסדרם והעולם על מקומו ישנו וחי, מה יהיה בסופו עדיין לא ידוע, בעוד כמה ימים חושבים שנפליג, אין יודעים עדיין לאן, האנגלים ברובם הגדול מתייחסים יפה, ישנם ביניהם כמה דנים, בחורים נחמדים שסובלים מכל הענין הזה, היום היה כאן הקפיטן וביקש להרגם שוב את דבריו שנאסרו אתמול למ, וכפונן ששוב חזרה אותה פרשה וקיבל אותה תשובה, אנשים מתחילים להיות קצת יותר בכדר, כל אחד מסתדר יותר ויותר, סידור מעין של ארנבים שהיטט יפה מאוד, סידור לוטו של מדינות ומשחקים, חילדים משחקים בכל מיני משחקים שהם מוצאים ועושים ססח באניה, חיתה ועדה של הצלב האדום הבינלאומי, הם שוטט נדהמו איך חיים כך אנשים, קשה להבין לאדם שאיננו רוצה לנסיע כמו היהודי לארץ, הרופא האנגלי של האניה עושה חפזות עם אנשים וסוב ששולים גם רופאים שלנו, מתחילים לישמור על הריפאים יותר ויותר, קשה להעביר (באמצעותם) את הקשר, עובדים בזאת אנשים ובחורות שסמכתבנים עם כל פתקה ומעבירים, האנשים מקבלים סיגריות והם מבסושים, חשוב מאוד שכל האוכל ושאר ההספקה, מגיע בזמנה ובסידרה, אנשים כאן, דברים כאלה חשובים מאוד בשבילם.

4.8.47 יום שני

שוב לילה רשום יום ואין כל חדש, האנשים קולטים שמועות שהאנגלים מפריחים בכוונה תחילה, אינו מקבלים שום פתח, הקפיטן נתן לנו עתונים צרפתיים וחוצא משם כל דבר שיכול היה לעודד את הרוחנית, ונתן לנו את העתונים, הם מבלבלים את המוח עם כל מיני פתרוגות שכאילו ירואו, קפריסין, סובורק, קניה, המבורג וכו', אנשים שלנו גם כן אינם יודעים מה יהיה איתנו, רק מנחשים, הדיאר אינו מוסר דברים מיוחדים, היום קיבלנו 100 דולר לכל מקרה שלא יהיה, י, וע, פלו על הכלים, נחברר היום שפתחה שנשלחה בלחם, נחפשה ע"י הקפיטן וישנם שם שמיחינו, הודענו לחוף שלא יחזרו על שמהינו שוב, והם לא שומעים לנו וחוזרים שוב ושוב על שמהינו בראש ההפקאות.

הם מאוד. קשה להשאיר כל היום למטה במחסן, לא לעלות למעלה, ישנו כאן גשים הרות וילדים קטנים, שכל הזמן יושבים כאן למטה. האנשים מגלים כוח סבילות רב, הם נמצאים כאן שבוע ימים ומכל האניות ירדו רק 70 איש. בכלל לא הרבה. מחר מתכוננים לרדת כמה אנשים. שתי משפחות של פליטינים שסמרו לקפיטן שעם האוכל מעבירים דברים לאנשים, שהסיתו את האנשים לא לרדת. וישנם כאן אנשים שעלו עם האוכל והם מאיי, הקשר הולך ונעשה קשה. אנחנו היום קיבלנו דואר ושלחנו (שלנו) ממש בסיכון ובהעזה, הודעתנו לחוף על המלשינים ונקודת שיפוט משהו בקשר אליהם, אעפ"י שאני יודע שידנו קצרה בינתיים מלהביש אליהם. קיבלנו היום בקשר (ידיעה), שנפתח בימים באניה אחת, אני בטוח שה אצל ג. התקנאתי בהם שעלה במחם רעיון כזה, ההחלטה להתעסק כאן עם ביח"ס. כי יש כאן 200 ילדים שאפשר ללמד, דיבורי עם מדריכה אחת של קבוצת ילדים, מטבחה עברית, והיא גם מעבירה את הפתקאות שלנו ומקבלת את הפתקאות והיא המכימה איתי, הומנטי מהירות ופרופרטיות. מחר אנחנו מתכוננים לפתוח ביח"ס לילדים, קיבלנו מכתב מד.

יום שלישי, 5.8.47

היום קיבלנו את הרואר בלחם. כעסתי מאוד על אופי שהדואר נושא. כדאי לסמן את ענין האוכל אם הדואר באמת חשוב, אבל אם אין דברים מיוחדים, בשביל מה להתעסק ולהכניס פתקאות שאינן חשובות, לאוכל. בדואר נתקבל גם מכתב ל.דרורי, חשוב מאוד: הם מוסרים על הנעשה ב.דרורי בעולם, ומבקשים סאנטי, דרורי כאן, לשמש דונמא, לאחה (להחזיק) מעמד, משונה מאוד שחברים שלנו מעבירים דברים כאלה. מא. לא נתקבל שום דבר מיוחד חשוב, חוזר שעלינו לאחוז (להחזיק) מעמד, כי אחרת, זאת אומרת אבדן כל הענין וכו'. (הוא) מוסר שאין יודעים על גורלנו. היום יבוא רופא שווייצרי ואחות, שיסעו איתנו ויהיו אחראים להולים אצלנו, הם יסאור עד בראנו למקום מנוחתנו וישארו איתנו שם, הרופא (החדש) מהצלב האדום הבין לאומי, אני מחכה לו בכליון עיניים, האנגלי נמאם כבר, היום נפתח אצלנו ביח"ס בשעה טובה ומוצלחת. הילדים לומדים כיתות כיתות, בעיקר עברית, תעלו לנו עשרונות ובלוקים וכל ילד קיבל עפרון ובלוק, בינתיים לא לומדים הרבה שעות, אבל נקווה שזה יתפתח, אתמול חיתה מסיבה יפה מאוד כאן, ישנם כאן בוחות ספרותיים חזקים, ישנו כאן סופר ומשורר, שכתב כמה שירים לקראת המסיבה והקריאה. ישנה סקאלה נהדרת של קבוצת ילדים מ.דרורי, הם שרו, הקריאו את שירי הסופר, ודיקלטו טוב כל מיני שירים, שהקנינו דיקלמה, ושוב שרו, היה ערב נהדר. האנשים היו מבטוסים ומצב הרוח הכללי קצת התרומם. היום ירדו 10 אנשים — שתי המשפחות המלשינות עם משפחת שחבל עליה, אב המשפחה התחלק במדרגות ונפל וקיבל מכה, לאדם זה הסירות שתי צלעות, ועתה הגדיל הענין את הצרות איתו, הוא נאלץ לרדת לחוף, קיבלנו היום שוב דואר ע"י הרופא, החשוב ביותר היה מכתב עם מספרים ומשפטים, ודרך איך להשתמש במקרה שלא יהיה קשר אחר, הרבר הזה בא מ.הויגור, המצאת יפה ומפוסה, תעיקר — נותה מאוד, אתמול היה אצלנו בא"כוח העתונות הצרפתית ושאל שאלות שונות בנוכחות הקפיטן ומ, ענה, הוא שאל על יחס האנגלים אלינו, מ, ענה שמחוק לאיני צירינגים ששנים, הכל בסדר והיחסים טובים, אחר (כך) שאל, אם יביאו אותנו למקום אחר כגון קפריסין, האם נרד בשקט, היא ענה שישנו מקום אחד בעולם ששם נרד בשקט, והוא איי, בכל מקום אחר נתנדר בסוח, שאל עוד דברים על התנאים, וענת לו שהתנאים קשים מאוד, שאין מקום לכל האנשים, שהם, שהתנאים המינימליים אינם, אבל בכל זאת האנשים לא יורדים ורוצים לנסוע רק למקום אחד — לארץ, היום תודיעו מהחוף שמסירה זאת לעתונות היה מעשה חשוב, מפני שהעתונות מלאים את הודעתנו, וביחוד מודיעים על יחסים טובים, דרך אגב, לקחו מאתנו את סכיני הנילוח ששלחו מהחוף.

יום רביעי, 6.8.47

שוב יום חמים אנחנו כבר במרסיל, אתמול או היום ב 4 בבוקר, הרימה האניה עוגן וניגשה למרסייל לקחת פחם, הגענו עם אור היום, חשבתו ספי שהיא יחכה לנו, אבל אין אף אחד, כפי הנראה לא נתנו להכנס לנמל, האנשים איכלים את מה שיש להם מהרובבה, טוב שדאגו לכך, אין אנשים רעבים, רק אהייצ התהלכו לקחת פחם, אתמול בא הרופא השווייצרי, ערשה רועם נהדר, כפי הנראה שידעו את מי לשלוח אלינו, הוא הודיע שהוא בא לעזור לנו ויעשה הכל למען חקל מעלינו את הדרך, מדבר אידיש, האנשים מאמינים בו כמו באלוהים.

הלילה היו לנו שתי לידות. לנשים ולילדים שלום ואינם רוצים לרדת לחוף, אתמול עשו את המסיבה, טוב הפעם במחנה השני. הזמינו את השווייצרי ואת הקפיטן ונדמה לי שזה עשה את הרשם הנחוק. השווייצרי מתחיל לתראות סימנים של קיום, הוא מספל בחולים, קיבלנו אתמול ושלשום כמיות ניכרות של רפואת ואני מתאר לי שזה בסדר. ביתים מהקיים, ולאט לאט מסתדר יותר טוב המורים, או המדריכים, מכינים את השעורים כמו שנתחזק ומעבירים לילדים, האנשים מתעסקים כל היום עם האוכל והיום אין מה לעשות, אין אוכל, המסכה שמי לעצמו כמה דברים והיום הילק אותם, תפריא, דייסה וקפה. היום מסר לי אחד האנשים חדשות מהארץ שקיבל דרך הקפיטן, אסרו את רוקה, בן צמי, קריניצי וראש ציריית פתח תקוה, נוסף לסנחני חרביזיוניסטים, בקיבוצים לא נמצא, פיצצו בית שנמצא בו נשק, צורה חדשה של הפוליטיקה האנגלית, בארץ שמה וכאן אין כל חדש.

יום חמישי, 7.8.47

היום שוב התחדש הקשר, הביאו אוכל והטון דברים לביתים - לחות, גיר, מתברות ועוד. ישו מאד שדואנים מהחוף, אנו מצידנו עושים הכל למען שהילדים ילמדו ולא יתבטלו. עם האוכל באו אנשים שלנו, היום העלינו את האוכל בידיים דרך המדרגות, וכמובן שהיתה לנו יכולת לדבר בלי טון, מסרו על הנעשה בארץ, מה שידענו אתמול, מסרו שלבסוף בעוד יום נפליג, ואף אחד איננו יודע לאן, אפילו האנגלים, לקחנו מים ופחם, לאלותים הסתרגונים לאן סובילים אותנו, בקבינט הבריטי, רק באוויר עדיין מתנגד להסל את הענין הזה, מסרו שאנחנו נזוז חזרה לפורסדה'בוק, ואיזה אחרת היגש לקחת דלק, ואחרית השלישית, ואחר כך ניסע, הלחאי ונסענו בברי, מסרתי להם על המצב כאן, מסרתי שהקופי עובד בסדר והילדים לומדים, מסרתי שרוצים לרדת 6 אנשים - מסרתי דיש לכולם, מסרתי דויה ומכתב ל.דדור, קיבלתי דואר וגם שני מכתבים פרטיים, בדואר לא היו דברים מיוחדים שלא נאמרו בע"פ, כך שהדואר לא חידש לנו כלום, נסענו בשעה 12.30 חזרה לפורסדה'בוק, ב-3.00 היינו שם, רק עם הגיענו הסתובבה סירה קטנה ובה ישב משה מנה, הוא הסתכל על האניות ונסע חזרה, מסרו שהוא ימסור הצהרת שתוצבר אלינו, קיבלנו היום טוב אוכל, והפעם ליופיים תמימים, לחם נקבל מהל, נוסף למת שקיבלנו היום, טוב האנשים מתעסקים עם אוכל, ריש להם מה לעשות, אני יושב כל היום ומספר כל מיני דברים על הארץ, האנשים מתעניינים בכל דבר הקטן ביותר, היום נתתי שיעורים סיהה עם ילדים בוגרים, של ציור (תיאור) גיבורי הקרב על "הנשיא", סיפרתי להם על חנה מנח, כמה שאפשר, סיפרתי על הקיבוץ, על הילדים והיהם בקיבוצם, על חי העולים בקיבוץ, סיפרתי על הסודיון בקיבוץ וכו', הילדים יסבו ושמעו בלי להניע אבר, הם היו נהדרים, קצת התבטשו בהתחלה, ולא שאלו שאלות, אבל אחרי שהמדריך שלהם שאל שאלות ואני צניתי, התחילו (גם הם) קצת לשאול, שאלו על ההכשרות, איך תן חיות, יוצאות למפעל וכו', שאלו על יחסי עבודה. קיבלנו היום 200 סכיני גילוח, גם זה נתקבל אחרי ויכוח קצר עם הקפיטן, עתונים עבריים שניסו לעלותם בתוך אלגזים, נלקחו ע"י משרתו של הקפיטן, לא השאירו גם עתונים על חופר החיטה, הם פוחדים לתת (לנו) לגשת לגדר כדי (לסנוע מאתנו) לדבר עם האנשים שלנו למטה, קישר קצת מתקשה, אבל מניע כסידורו, וכמעט אין חיש שיפוטק, מסרו לנו דים מהאניות האחרות. גם שם הכל בסדר, אצל ג, ביתים עובד בסדר.

יום שישי, 8.8.47

דיוב יום, האם ישחנה משהו, קיבלנו דואר ע"י אחות שעלתה, ואיחרנו בתשובה, שדאליס איתנו, אם פתחנו ביה"ס, ומציעים לנו לעשות זאת, משונה מאוד סיד אחת לא יודעת את אשר השניה עושה, קיבלנו לחות וזיר וכו', והודעתי שאנו מלמדים בסדר, והנה שאלה אם לומדים, אתמול בלילה ירדו 6 (אנשים), קיבלנו את ההצהרת של סנה בחובה באידיש, איננו יכול לקרוא ולהבין מה שכתוב, אבל צ, מתמרטר על זאת, וקורא זאת שטויות, מענין מה שנכתב שם, בדואר קיבלנו (הודעה) שהפגנות אנטייהודיות נמשכות באנגלית, ונגפרות בשכירת חלונות ובפצועים, קיבלנו גם (ידיעה) שהרופאים השווייצים נוטים להוריד מהאניה אנשים חצי חולים, אצלנו לא נחלקנו בחופשה כזאת, בינתיים, להפך, אתמול השסיע (הרופא) על הקפיטן לתת 80 שמיכות לאנשים, הוא צרעק על האנגלים בקשר לנקיון, בכלל צרעה רויסם נעים ומשתדל להקל עלינו.

יש צרות עם אנשי "האגודה", יום אחד הופיעו ודרשו אוכל כשר במיוחד, ונדענו להם שהרבנות בטרסיל הודיעה שהכל כשר, הם דרשו ביטול מיוחד, היינו מוכרחים לתת להם. — הביטול הוא בסירי קישור, רוב האוכל יבש, מקבלים 3 פעמים ביום אוכל מבושל כגון קשה, קקאו, תה, דייסה וכו', האוכל טעים וטוב, מסרתי פתקה חזרה שלא הגיעה, — מסרתי על פתיחת ביה"ס, ביקשתי עוד כפות, קיבלנו כמות רצינית אחמול, אבל לא מספיקה, הודעתי על לקיחת העתונים מאיתנו וביקשתי לחפש דרך אחרת, ביקשו מאתנו למסור פתקה לידי כל איש היורד ברשותנו, ולדון בכל מקרה של אדם יורד, צ. תרגם לי זה עתה את דברי סנה: "חכמים, אתם משמשים כרונמה לכל היהודים, בעמידתכם האיתנה שאינה נרתעת, זכרו את מעשילי, "מאורציוס", שאסרו עליהם, שלעולם לא יגיעו לארץ, ועתה הם נמצאים בארץ ונלחמים יחד עם בני הארץ את טלחמט העלית, כך גם איתכם, לאן שלא יגרשכם, תגיעו לארץ מאורציוס, וכאנשי קפריסין, המגיעים בתמידות, להתראות בארץ", אני מחאיר לי שהיום יותה עונג שבת וגם יודיע על הודעת סנה, ועל יאח מהר, מסיבי יושבים ילדים ולומדים, המורים עובדים קשה מאוד, קשה לרכז את הילדים ברצח השומר כאן, קשה לעבוד באין ספר ואין מקום לרשום, בכל זאת מתקדמים בלימודים ובעיקר שומרים על הקיים, אני מוכרה לעבוד לכתיבה בעפרון, כי אין לי דיו, האנגלים לקחו מאתנו את הדיו שקיבלנו, ואין לי יותר דיו להמשיך, האנגלים מפצים שמועות בין האנשים על כל מיני דברים, ומסוכן שאנחנו נסמים למנוע זאת, היו כאן ה. ופ, ומסרו שבאניה של ג. פרצה מגיפה אדמת, אם נכון הדבר, הרי הפסדנו את כל המערכת, עד כמה שאני מבין, ביחוד אם הרופא משתדל להקל על האנגלים.

מסרנו את הדירה שלנו לה, צ. עמד על זאת שנוסף שהקפיטן מפזר בין האנשים עתונים אנטישמיים, המוסרים על כל מיני פתרונות שונים בקשר אלינו, מבקש לשלוח יותר ספרים על עניינינו, העתונים מוסרים, שיוכילו איתנו לצד השני של הניבראלמר, לאן לא ידע, חצרב היה עונג שבת, שעבר בהצלחה, שרו בציבור והיו כאן רבים מהמחנך השני, כך שהעונג היה כמעט מושלם, אחרי השירה, נתן אחד האנשים שמוא משר ומשורר והיק, כסת שירים שלו, נתנו ריקלומים מוצלחים וטוב שרו, מ. דיבר על הצורך בשמירה על הקיים, על אי הידירה, על מצב הרוח חסוב, שלא צריך לריב על כל דבר קטן ביותר וכו', האנשים נמצאים על הים כחודש וימים, ועל הכלי הזה 21 יום, הוטן הולך מהר מאוד, עוד מעט חודש שהאנשים על ה-R ואין הכרעה בנוגע, ויום למדו כל הילדים מבלי יוצא מהכלל, למדו 300 ילדים משני המחנות, מפעל שלא קל לבצע אותו כאן בתנאים כאלה, היום בקשו גם המבוגרים ללמוד עברית, אין לנו חומר מחברות ועפרונות, אני חושב מיד לנקט, וביום ראשון לפתוח ביה"ס למבוגרים, ללימוד עברית בעיקר, נכנס לתקופה הסדר שאנשים פונים למפקדי המחלקות ואלה הלאה, עד עכשיו פונים ישר ומבלבלים את המוח כל היום.

הפיצו שמועה שלא נקבל יותר אוכל, אם כך, אז גמרנו עם פרישת העמידה הזאת, כי האנשים ירדו בכמות גדלה והולכת, אם לא יקבלו לאוכל, אני מקוה שזאת רק שמועה, מהר נראה את האמת שבדבר.

שבת, 9.8.47

ישב עזר יום רשום דבר איננו משתנה, היום חזרה ה"ויגור" ממרסיל, ועתה אנו עומדים כל השלושה, ומחכים למה שיחיה, השמועה בקשר לאוכל לא חיתה נכונה, קיבלנו אוכל היום ואפילו הרבה מאד, היתי ליד האוכל, ולא יכלנו לדבר, ספני ששמתי עלינו בשבע עיניים, גם למ, בתור מתורגמן לרופא השניים, לא נתנו לעלות, וכך שהדאר כמעט שלא הגיע, אלא שבגרע האחרון הכניסו את הדואר (להורד) בלחם, ורק עם חלוקת הלחם קיבלתי אותו, אחת המחלקות מצאה אותו בלחם ומסרה לנו, קיבלנו גוסס לריאד הרגיל, ידיעות של "פלוקור" באנגלית, ידיעות מהארץ על מאסרים, על ידיות, על התערבות החננה במלחמת המרור, ועל זאת שמבלת 3 סצונים קשה, על האניות, שהאנשים לא רוצים לרדת מהן, ועל זאת שפאחיו בתריספור וליפדים, יוח מראה על כשרון היהודים להתקיים בתנאים כאלה, ואפילו ללמד, באנגליה נמשכות מדושות אנטישמיות, עם פיצוי חלונות ושציעת יהודים, הדאר שלנו טוב לא חידש כלום, מקדלים את הדאר שלנו כסידור, ישלחו לנו עוד כלי אוכל ויחמרי ליטוד, מכששים לדעת את מספר הילדים עד שנתיים, עד 10 ומפי הנשים המורות, למען להביא אוכל בוסף, מוסרים טוב על ידיעות שהאנגלים מפיצים, אבל את העיקר אינם מוסרים.

על מה שיהיה בסופו. מודיעים שברגע שיודע להם, יודע גם לנו, בינתיים עוברים ימים, ואנשים מאבדים את כוחם ואת סבלנותם. ריש שוב כמות משפחות שרוצות לרדת (היום היה רופא השיניים). נעשית פעולת תעמולה חזקה בקרב המשפחות הללו — — נדמה לי שערד נעמד כאן די הרבה זמן, ובינתיים אופסים הכוחות של האנשים. קיבלנו חבילת בגדים וחבילת ספרים ועתונים. במקרה רק לקחתי אותם אימי בחורה למחסן, וכך ניצלו סבדיקה, ועברו לידנו. כמות הגונה של ספרי לימוד בשביל הילדים וגוסף לזה קיבלנו דבר השבוע, עתון באידיש, דבר לילדים והעברת אנגלית-אידיש, אני מוכרת להודות שזה דבר עצום, מה ששלחו, החבל שאי אפשר לעשות זאת בכל יום, את העתונים שנשלחו בחומר המועד לבתי-חולים, האנגלים הוציאו ושבו לא הגיעו, מוכרחים למצוא דרך חדשה להעברת עתונים. חבילת תבניות, אינני יודע אם היתה מועדית אלי ואל צ, אבל אנחנו החלטנו להחרים אותה, מפני שלחלק כמות קטנה של בגדים אי אפשר, ואמנם ישנם שם בגדים לבן-אדום אחר ואני חושב שזה נשלח אלי, ואם כן, תודה לכל אלה שדואגים לכל דבר וגם לנוחיות פרטית שלנו, ירד היום גשם במשך שעה, והרטיב כהוגן את האנשים הנרים במחסן, שחצי משיתחו פחות, האנשים על הסיפון גם כן גרסו וירדו למטה, יש לנו מול שרק שעה אחת זה גמסך, אם היה גמסך זמן ארוך יותר, נדמה לי שהיו יורדים כל אלה שלא היו מסתדרים נוח, הילדים ממשיכים בלימודים כסידורם והחומר שנתקבל יעזור בלימודים המון. מצב תרוע עדיין בסדר, אינני יודע מה יהיה מהר, יש לשפטים שקשה להבין אותם, ריש לשפטים שאני שונא אותם על כל הריב בעד כל דבר, זמן חלוקת האוכל זה הרבה הגרוע ביותר שישינו כאן. אנשים מוכנים לאכול אחד את השני בעד כל עבבניה וכו'.

אתמול הוחלם באניה, לשכב לישון ב 11.00 הנראה איך זה יימשך, היום ב 11.00 כבר ישנו פחות או יותר בשקט.

ושוב צרות עם האנשים השולחים מכתבים. הקפסון הודיע שאם ימשיכו בשליחת מכתבים הוא יענה בהפסקת אוכל, וכמו כן, יפתח באש במקרה שיהיו טרייבט או מכות בינינו ובין החיילים כמו שהיו, אני אינני מתאר לי שהוא יעשה את זאת, ואם כן, נענת לו כמו שצריך, למרות מה שיחשבו אחרים.

יום ראשון, 10.8.47

אני כבר מסדר, כפי הנראה משהו מסר שדוקא אני, ונתן סימנים עלי, עליתי על הכלי כאן, ושאני אי, נדמה לי שדבר יותר גרוע מזה כבר לא יכול להיות, אלא רק שיקחו אותי תחת פיקוחם, הקשר עם החוף ע"י זה מתקשה בהמון. אם אני צריך לסמוך על האנשים האחרים שידברו בשמי, זה כבר לא טוב. נקרה שאנשים אלה יהיו בסדר, אינני יודע על דרך שאיכל להודיע לחוף, שגילו אותי, ובכלל להודיע על כמה דברים אחרים. הקשר כמעט שנפסק ע"י כך, בינתיים הגיע האוכל, נראה איך העניינים יעברו בלעדי, הכל בסדר, הקשר עובד, בכל זאת ישנם אנשים שעוברים, הקשר הגיע בלחם, והוציא אותו מישהו אחד האנשים והביאו, דואר מענין מאוד, האנגלים פנו לערפתים שיתנו לאנשים לרדת, הערפתים סירבו ודרשו את הפלנטה המיידית, חושבים שבעוד כמה ימים נפליג מכאן, הלילה נולדו ילדים על שתי האניות האחרות, שואלים אם קיבלנו את כל האוכל הבגדים, הספרים, צרכי הלימוד וכו', גוסף לכך, שלחו לנו קטע מהוך ה„חרלד טרייבון“ האמריקאי התומך בנו, ומעודד את עמידתנו עד בואנו לארץ כבושים, מודיע שכל העולם איתנו, ושנחיה חזקים וגמשיך במאבק. הקשר שלנו כפי הנראה היה ע"י רופא השיניים, לא ברור צריך אם הוא מהימן אבל לפי ידיעות ראשונות הוא מוסמך, ואפשר להעביר כל דבר שרוצים.

אני קבלתי גם המון דאר פרטי, פשוט נהדר שדואגים להעברת דברים כאלה גם כן, נהבתי דאר חורה, מסרתי על מצבנו, אישרתי את קבלת כל החומר וביקשתי עוד, מסרתי על ביה"ס שצובר כסידורו, וביקשתי חומר ניסוף לבתי-ספר לסטודנטים, מסרתי על הענין שלי, מסרתי את המספרים שאחפול נתבקשתי למסור בדבר הילדים, עד גיל 3 ישנם 40, עד 10 — 90, נשים הרות — 65, ונשים בהריון האחרונים — 25, גוסף על כך ביקשתי אוכל לחולי קיבה, ביקשתי בגדים בשבילי ובשביל צ, ביקשתי לסדר את הידיעות הללו, מ, מסר את הידיעות מהעתון לראשי הקבוצות ואלה לאנשים, כך שזה קצת מעיד — העמידה של כל העולם לצידנו.

בקשר לדיו זה כלים, אחד הילדים כאן חסר לו דיו, הלך ולקח עיפרון קושי ועשה דיו מהנפירה וסיים, חו דיו טובה מאד.

יום שני, 11.8.47

אין חדש, ושוב צובר יום ואין כל שינוי, היום הקשר לא חידש כלום, קיבלנו אותו בלחם זה היו רק ידיעות מהעתונות, מ.מ.לקור"ם, דיילי טיילי, דיילי טיילי כותב על הענין, שלצדקתם לא נתנו לעלות על הכלי והגובות הצרפתים, שהכריזו, שהם לא יעלו אוכל, אם דבר זה יישנה, פלקור מודיע רק על הארץ, משונה שלא שלחו גם מכתב, היום הראשון שנתגים כך, כבר אין מה לכתוב, הדאר שלנו חלק עם הארגונים וזה הניע.

ניסיתי להתקשר עם ה.וינור, במספרים, ואינני בטוח שגילו אותי, מהר יודע בדיוק, נולד לנו היום ילד, מזל טוב, אנחנו איננו מסגרים אחרי האניות האחרות, אלא רק ביום אחד, הילד והאם בריאים ושלמים.

הפצב בסדר, ביה"ס עובד וגם המבוגרים מתחילים להתסדר בליסודים, לוסרים עברית וישנם הרבה שורשים זאת, בכלל, ישנה הרגשה די טובה לאנשים, מתחילים להתרגל לכל דבר וגם לאניות תזונה, אתמול מ. עשה אסיפה והודיע על הלידות, על שתי האחרות ועל 3 החרגים, ונתן ציונות, ובאמת, היום קצת יותר נסמך על הכלי, קצת יותר שקט ביום, היום שני בחורים היכו אחד את השני, אבל לבסוף אחרי מכה אחת, השלימו, הריב היה בגלל מקום להתרחץ, האנשים מתעניינים מאד בעתונות ואלה אינם מבינים, שראלים תמיד לידיעות, ומעניינים לדעת מרוב של הענין, גם אני מפונין לדעת, ואין מה יותר על מה לכתוב היום.

יום שלישי, 12.8.47

שוב יום והכל עדיין על מקומו, קיבלנו היום שוב דואר, אשר נשלח הפעם בתוך הארגונים, מסמך חדש ויבורכו הנספח שהורשים על מסמכים, הדאר מסר שאין כל חדש בקשר לענינו, אלא רק שיותר ויותר חוגים צרפתיים מתערבים לסוכנות, ויכול להיות שידרשו את הסעתנו מכאן, בינתיים אנהנו יושבים כאן, העתונות הצולטית התחילה לשתוק בקשר אלינו, ההתעניינות בגר נפונה ועוברים לשיטחים אחרים, מה יש לכתוב, אם האניות עומדות, ואינן זזות ושום דבר אינו משתנה, מסעמם כבר לכתוב על זאת, ולכן הפסיקו לכתוב, וכותבים לנו שהם חושבים איך לעורר שוב את ההתעניינות העתונות והעולם בענייננו, בינתיים לא כותבים וזה גרוע מכל, שלחו לנו היום שוב סמות קטנה של בגדים ואין כל אפשרות לחלק את זה בין האנשים, ולכן אנחנו שומרים את זאת, כדאר היום כתבו שהם מבינים שכמות קטנה של בגדים אי אפשר לחלק, ולכן הם משתדלים להעלות כמות בגדים גדולה בבת-אחת, הלואי, את הדאר שלנו הם מקבלים בסדר, ושלחו היום הבילת בגדים היתוליים לחינוך שנולד, בינתיים החלו אצלנו גם המבוגרים ללמוד, והיום קיבלנו גם ספרים נוספים בכמות מספקת לליסוד למבוגרים, כך שאפשר יותר בסדר ללמד אותם, ביה"ס עובד, כל הילדים, בלי יוצא מהכלל לומדים, ואפילו הרוסי (גרי) שנמצא כאן ליד, לומד בכיתה של מתחילים, בכלל, ביה"ס נכנס בענין קבר, בלי כל קוצצים, היום הוציאו כנורות והתחילו לנגן, עשו שמח קצת, קצת משגים את האוירת של חלוקת האוכל, כנכנס לאוכל, ישנם אנשים שאינם מבוססים מהאוכל, וטוענים שלאכול שתי פעמים ביום מרק או דיסה, זה יותר מדי, וצריך לאכול דברים משיים, ובאמת שולחים עתה פחות קונסרבטים, כך שצריך להיות על הדיסה או המרק, שולחים הרבה ירקות ופירות וזה טוב, אבל היה צריך גם לשלוח קצת יותר קונסרבטים, שלחתי תודעת לחוף וביקשתי שישלחו, גראה.

היום קרה מקרה מעניין על הכלי, נתקבלה טלגרסה שאחת המפעילות קיבלת מרטיסיקס, והקפיטן מהר לקרוא לה ומסר לה את ההודעה, ואמר לה שהיא מוכרחה לרדת, אחרת היא מאבדת את המרטיסיקס, התשובה היתה פשוטה וברורה, היא תרד במקום שכל היהודים ירדו, ושם תקבל את המרטיסיקס, כאן איננה רוצה במרטיסיקס, מקרה מעניין, האנשים שירדו, ירדו, ואין עתה סימנים מיוחדים שאנשים רוצים לרדת, התחילו להסתדר כאן באניה וסרגישים די טוב, את השערים לשחמטים פתחו, התנועה היא חופשית, היום שוב היה רופא סיניים ובדק רפוב בסדר, האנשים מרגישים שישנה די דואגת, אני יושב כסוכן כל היום למטה, ומשתדל מה שפחות לעלות למעלה, ישנן תופעות לא יפות של חלוקת האוכל וכו', האנשים ממש חיות, אינם מאמינים אחד לשני, וכל אחד אגואיסט יותר מהשני, פשוט קשה לסבול אותם לשעמים, אני תמיד יושב וצוחק על כך שאנשים רבים על כל דבר פשוט ביותר, משונה, והיו הם לא רעבים, קיבלנו אתמול כמה שמיכות, היה מקרה שלקחו שמיכת וחבכו אותה ל-16 חלקים, וחילקו כל חיתוך לחצאים, אין מה לדבר, זה דבר רגיל ופשוט, פשוט אינשים.

יומן "אקסודוס"

ישנם כאן מדריכים אחדים של בחינוך, נדמה לי שהוכרחי אותם, אבל משום קשה לעבור על זה. הם פשוט לא מתאימים. הילדים מסתובבים כל היום, משתוללים במקום לקחת אותם ולעשות איתם שיתוף. בכל זאת, ילדי "דרור", הבל עליהם, ילדים בגיל 15-17, חזר חרי הגיל לחינוך תנועתי (יש לעבוד) מתוך חכמה של הילדים, ובמקום זאת שולחים מדריך ומדריכה שהם בעצמם עדיין זקוקים להדרכת משונה, צריך להתפלל וקשה להבין איך מרכז "דרור" מרשה לעצמו דבר כזה. העניין של העסק מ-11,000, הולך ומסתדר. אמנם חצי שעה אחרי כן עדיין מתלחשים ומדברים, אבל לאם לאם משתתקים הכל ונרדמים, כך שבכרע ל-12 עד 12.00, ישנים כולם. סוף סוף האנשים מבינים בעצמם את ערכו של העניין הזה ונשמעים.

יום רביעי, 13.8.47

ישוב עבר יום בעמידתנו כאן. מחר אנו כבר שבועיים על הכלי ושום דבר לא השתנה מאז. משונה שהם עדיין מחזיקים אותנו כאן, קשה להבין מדוע הם עושים זאת. הרי הם רואים שאנשים אינם יורדים, האם הם פאסיבים בעמידה ירדה כל האנשים? אם כך יצטרכו להכות ורבה מאד. בינתיים המצב כאן הולך ונעשה קשה קצת. ישנן שמועות שביום שישי אנתנו מפליגים, וגם בדואר מהחוף שהגיע היום ע"י האחות מוסרים שנפליג, יכול להיות ביום שישי, אבל במקרה שלא, ישנן קבוצות אחדות של אנשים שקבעו לעצמם תאריך, שאם עד יום שישי הם אינם מפליגים, אז הם יורדים ביום ראשון שלאחר מכן, וכפי הנראה שהאנשים הפשוטים יהיוקו מעמד עוד שבוע — 10 ימים, ואולי שבועיים, אבל אח"כ ירדו. ישארו באמת הילדים וכל החלוצים הבודדים, והקיבוץ צים המעטים שישנם. מ. מעריך שיירדו כ-400 איש. מספר יותר מדי גדול ביחס לכל האניה, ואינני יודע אם דבר זה לא ייתן מכה לכל הענינים.

הדאר היום מוסר על ידיעות ושמועות שאנתנו כאילו נוסעים ביום שישי, הלאו היתה זאת אמת, נוסף לכך, מוסרים כי בידו, מיניסטר החוץ הצרפתי, צריך היום לפנות לאנגליה, שתסלק את האניות מצרפת, לא יודע עדיין אם ההצעה נמסרה, הן מאת משרד שהרולד לסקי נמצא בצרפת, בוועידת סוציאליסטים בליון, ומקומים לרתום גם אותו לעניין זה, נראה מה יצא מזה.

שלחו לנו קטע מפתון ישן, המוסר על פיצוץ הראדרי, מזה אליצור, ומאמר ראשי בקשר לאניות. שלחו לנו היום 400 שמיכות וגם חמרי ליסוד, מהברות ועפרונות למבוגרים, חלקו את המחברות בין מבוגרים, ובאמת, כמעט לכל אדם מבוגר עתה יש מחברת או יותר נכון — חצי מחברת, שיכול ללמוד מטנה ולכתוב בה.

בקשר לשמיכות, היו צרות, כל אדם רצה לקבל שמיכה. כי הן של הג'וינט, ובדואר ישארו בידו האנשים עם רדתם בחוף איזשהו, וכמובן, כל אחד רב עם השני, צעקות וכו'. שוב התאוננו על האוכל, העברתי בקשה לשליחת יותר קונסרבטים.

היום ירדו ילדות, אחת בת 15 והשניה בת 12. הן ירדו משום שקיבלו שלגרמה מהוריהן שדורשים אותן חזרה, כי הם הולכים ורוצים לראותן, וניסו, בא גם רופא מהצלב האדום, שקיבל יפוי כוח מההורים לקחת את הילדים, ואת הילדות עצמן החזיקו המדריכים, אבל עכשיו נגמר העניין, הן ירדו ונמשו. ניסיתי היום להתקשר עם ה"ריגור" ולא הצלחתי, נדברנו שב-4.00 יופיע הסימן מצידם, עלייתי ונסיתי לזהות אותם, ואת האות שלהם, ולא הצלחתי. אינני יודע איך הם הצליחו או לעשות זאת מחר ונראה, בינתיים ביה"ס עובד כרגיל. גם המבוגרים לומדים יותר מהרגיל, היום חילקו קצה בנדים לילדים ונשים, והצעקות והבסיות פביס מחלקת הבנדים היו איזשהם, נורא לראות איך אנשים מוכנים לטרוף אחד את השני בעד זוג תחתונים אחד. קיבלנו עוד משחקים וזה טוב, שכן ירבו. הלאו ישלחו ספרים בכל השפות, ולי גם בעברית ובאנגלית, ואז היה מה לקרוא. הרי אפשר להשתגע, העיקר, מה יהיה במרפנו, ואינני יודע אם נוכל להחזיק מעמד בלי סוף.

יום חמישי, 14.8.47

ישוב יום, ואנו כבר שבועיים כאן, ואין כל שינוי, משונה, מה המטולים חושבים? אין כל חדש, גם בכלי, אוכלים ושותים, מחלקים את האוכל, ורבים, מתרגלים לאט לאט ושום דבר כבר לא משפיע, האנשים מתרגלים, לא משנה להם שום דבר אלא אם מקבלים יותר אוכל או פחות אוכל וכו'. הבהים עובר וחיילים לומדים במרץ רב, וביחוד מעניין לראות את המבוגרים לומדים

ומתקדמים, וביניהם נשים זקנות ומבוגרות, אמהות לילדים, יושבות וכותבות את המלים החדשות ומשנות אותן. קיבלנו הרבה משהקי דמקה רשח ואנשים מעסיקים את עצמם בלמידים או במשחקים שהגים, נתקבלו היום בתוך האוכל 3 עתונים בארדיש והם נקראים והולכים ע"י כל האנשים. זו הפעם הראשונה שהעתונים מגיעים בסדר, ואני תקוה שימשיכו בדרך זו של שליחת העתונים. קיבלנו גם חבילת ספרים קטנה בכמה שפות, וגם זה מוסיף המון. מפני שיש לאנשים בפה להעסיק את עצמם אם קוראים או לומדים וכו'. היום נתקבל דאר ע"י האחות, כל הדאר הוא קטע טעון, על המאורעות בת"א. — — — שטוט שום דבר, משונה ששולחים דבר כזה בדאר. נוסף קיבלנו סתב סג, שמודיע שנספדו שמועות שניסע בעוד 8 ימים. כמו שלכל דבר מאמינים, כך גם מאמינים לשמועות אלה שניסע בעוד 8 ימים. אינני יודע באמת מתי ניסע? חוץ מזה הוא מודיע ששלח מכתבים, ושואל אם קיבלנו אותם. משונה מאד, עד עכשיו לא קיבלנו אפילו סתב אחד החום ג, ואינני יודע לאן הולכים מכתביו. הוא מודיע שהם מקבלים את כל הדו"חות והוא קורא את כולם, ולפי הרושם שלו, חסב לגמרי לא ברוע אצלנו. זה די נכון. בקשר לאנשים שמתכוונים לרדת לפי תאריך, הרי נעשית עליהם פעולת הסברה ציונית, והם אינם יודעים בעצמם, הם עדיין לא החליטו. זה תלוי בעיקר במצב הרוח שלהם, הממשלה הצרפתית לא טחתה בפני הממשלה האנגלית, כמו שתודיע א, אתמול, ומשונה מאד, למה היא אינה עושה זאת? אבל העובדה היא עובדה שלא סחו. גם העתונות הלועזית כמעט שלא מזכירה את עניינינו, ובכלל, הסמציה נמרה, ועם זאת גם המאמרים בעתונות, בקשר לקשר, הוא מודיע שיש סיכויים שעניין הקשר יקשה יותר ויותר, משונה, נדמה לי שאין דרך משונה יותר מאשר לשלוח בתוך האוכל ולקבל, כמו שאנו שולחים — בתוך ארנוזי הפירות הריקים. אבל אולי הם צריכים להתחלק משם, ואולי לא נותנים להם לעבוד באוכל. להם הפתרונים, אני איני יודע.

אתמול, ב"י, שלחו לארץ את ברכת המלוים בכלים, ונוסף לזאת את ברכת המלוים וכל האוי על החתן, יפה מאד, הודיעו שהיום אחרי האוכל תבוא האחות שום פעם ותביא דאר, אבל שום דבר לא היה. משונה, למה לתת את הדאר כמו שנתנו עד עכשיו באוכל, היום ירד כמעט כל היום גשם, אמנם לא גשם שוטף, אבל גשם סורד ומשגע. המנוחלים עשו מרבה, וכיסו את פתחי המחסנים בבורנס והדליקו את המנורות, כך שלא נכנס הגשם, האנשים היו די מרוצים מכל העניין והתרחצו בשעת הגשם, כאילו כלום לא קרה.

היום קיבלנו תוספת של קונסרבטים: קופסת סרדינים ל"ב אנשים ותוספת לחם, וזה הוסיף המון, בכלל, כל תוספת באוכל מוסיפה המון, ועל זאת הודעתי לחוץ, הודעתי להם שאין חרש, שישלחו יותר אוכל, ספרים, מחברות, עמיונות וספרי לימוד יותר מתקדמים, ועוד תוספת, שישלחו את הדאר באוכל כי זה מגיע בדרך הקלה ביותר, ישנם כאן כמה בחרים, שישנו ריב תמידית אתם בקשר לאצל.

יום שישי, 15.8.47

ועוד יום ועוד יום, מעניין רק כמה ימים עוד נצטרך לעמוד כאן, האמנם יימשך כל כך הרבה זמן, משונה, מה המנוחלים הושבים להם, המשחק הזה מתחיל להיטאם, אעפ"י שאני יודע שזה כל רצינים, בכל זאת מתחיל לעלות על העצבים, היום קיבלנו הרבה מאד דאר, ולגמרי לא משמח, מודיעים לנו, שהאנגלים הודיעו לרופאים השווייצרים, שנעמוד כאן עוד 8-10 ימים, אינני יכול להבין, מאין צמחה המצאה שטן זאת, אבל זאת באמת המצאה איומה, האנשים כבר עכשיו נחפזו לסמואיקנים, שרק האוכל מעניין אותם, ויותר שום דבר, אבל ישנו כאן נשים הרות ואנשים זקנים שקשה להם לשאת את כל העניין, המנוחלים האלה עומדים להתחזקו כאן עוד 10 ימים, אינני יודע אם ירדו רבים, אבל אני בטוח שירדו קבוצות של אנשים, באמת, העניין נראה כחסר תכלית, עומדים זה 18 ימים, ובלי כל שינוי, ועוד 8 ימים, זה בתחילה נראה כדבר קשה מאד, אבל ביחס לימים שעברו, נעבור גם את זאת, נוסף לזאת הם שלחו שאלון ובו מבקשים לדעת את מסי האנשים, הנשים החרות, וילדים וכו', בכדי לתת אוכל נוסף וכו', אנחנו שולחים להם את זאת סחו, נוסף לכך הודיעו, שמסחר נתחיל לקבל שוב קונסרבטים של בשר, אם באמת ימלאו את המשאלת הנאה, יעשו בזאת מפעל גדול וחשוב להסבת המסבירות, נדמה להם, כך הם כותבים, שהמחברות והעמיונות אינם מגיעים, כי הם שולחים, אנחנו מקבלים, אלא שזה איננו מספיק, יש לנו 300 ילדים לומדים, נוסף, יש לנו כמות רצינית של מבוגרים לומדים, ולכן איך יכולות המחברות והמספרים להספיק.

כותבים שהמפקד של האגוזות שלנו ביקש לשוט לאנגליה. כדי להודיע שאין כל טעם לעמידתנו, אבל עדיין לא ידוע מה שענו לו משה. נקמה שענו לו טובות. על זאת יודיעו לנו מחר. התקיימה ישיבת הקבינט הצרפתי, שהחליט לדרוש את הפלגתנו המיידית מכאן. מעניין מה יצא מזה, ואם באמת ימחו בפני האנגלים ברצינות ובתקיפות. אתמול היה כאן הקונסול האנגלי ממרסיל והוא התרשם מאוד מכות עמידתנו, וגם הוא מציין, שאין כל טעם לעמידתנו הנוספת כאן. בא. ר. הוציא עתון בשם "בדרך", והם ישתדלו להעביר לנו טופס אחד מהעתון, נדמה לי שכמו כל דבר, אנחנו לא מתחילים אלא רק ממשיכים, אבל נדמה לי שגם כאן ירצו להוציא עתון, ככל זאת מ. דיבר על הוצאת עתון, ונראה מה שיעשה בכיוון זה. בכל זאת יבורכו הגישה ב"ריחל" על כל הפגשים שלהם, שגם מוסיפים לנו.

בקשר לשתי הילדות של אתמול, הם כותבים שהן ירדו בלי רצונן, ולמרות התנגדותן, אבל היום הייתי מוכרח לתקן להם את הטעות המצערת שהן ירדו ברצונן הטוב ולמרות רצונן. התחילו באוסף כספים למען קניית בגדים עבורנו. סקרים לאוסף כספים ניכרים ומקווים לשלוח לנו לבגים, מגבות וכבישת לילדים. נראה עד כמה שהדבר הזה ידפוק כאן, כמו כן קיבלנו ידיעות מ"פלוקר" על הארץ, המרדיוסטים ממשיכים בשלחם ונהרג נהג קטר יהודי וסטיק נפצע. ריצ המרדיוסטים שעבדו באותה פעולה נהפשו, כמו כן נתפשו 3 שנפצשו עת התמוצץ הופר נפץ שלהם. כמו כן נאמר אחד ובדידו רימון יד. כמובן שכולם יובאו לבית-דין צבאי, ואולי ייתלו, וכמובן שיתרגו גם מהאנגלים ושוב יהודים, — — — לכל הרוחות. מה יהיה הסוף איהם? הרי אפשר להשתגע מהם, נוסף לזאת מוסר. "פלוקר" על התפרצות בנוסיה ערבית, שאורגנת בסביבות ת"א, לתוך בית-קפה, רצחה 3 יהודים, פצעה 13, ו-2 ערבים ביניהם, הכנופיה הסתלקה, משונה כל העניין. האם זאת התשובה על פתח-הקוה או מה? או שכל העניין אורגן ע"י האנגלים במטרה לשתות בוף סוף את המלחמה בין היהודים והערבים, כמו כן כותב "פלוקר", שמופץ שלו היה על האגוזות, וחושב שהאנשים לא ירדו למרות שנוגות להם צרות בדרך, ובמהנה החדש שהם יסבו בו, כמו כן כותב, שהאנגלים הפסידו 3 סיבובים בקרב עם המעפילים. הראשון היה, שבקשה נוספת מצד האנגלים שיעלו הצרפתים ויודישו את יידיהם, נתקלה בהתנגדות גמורה של הצרפתים. השני, שיועץ רפואי צרפתי, סירב להפריד בין הילדים וההורים במקרה של מחלה, השלישי, שהצרפתים הודיעו שאפשר לרפא את המגפה שפרצה באחת האגוזות על האניה עצמה, ואין כל צורך שהם ירדו, כמו כן נעזר של הועד הערבי העליון עושה סיבוב בבירות אירופה, לסען הביע את דעתו בקשר לא"י ולפתרון לא"י. הועדה הגיעה לפריז, בארץ. בן-גוריון מסר בישיבת ספא"י סקירה על כל הפוליטיקה הפנימית והחיצונית.

המלחמה המסיכולוגית נגד המעפילים נמשכת, והם מוסרים על עניין לקחת הפחם והספרות השמועות וכו', הכל כבר ישן, מחר יורדת משפחה, בחור ובחורה, הבחורה חללה מהיום הראשון שעלתה על האניה ועד עתה היא חולה והולכת ונחלשת מיום ליום, הרופא דורש את ירידתה, והבאתה לבית-חולים, ואנחנו הסכסנו, האשה עצמה מסרבת בכל חוקף לרדת ורק אחרי הבטחה ושיחה של שעה, שהיא תגיע בכל זאת לארץ, הסכימה לרדת, והיא יורדת מחר. הבחור נוסא איתו דאר ומכתבים וכו'. זה מקרה ראשון שאנחנו דורשים את ירידת האנשים, צ. שלח איתם מכתב לא, הוא נותן לו באביראביו, מעניין מה א. ישיב.

היום ירד גשם כמעט כל היום ונכנס פנימה למחסן, הכיסוי המעט שהיה, לא הספיק, דרשנו מהקפיטן שיתן חדר, או כיסויים, והוא סירב, היה ויכוח שלם בין מ. והקפיטן, שנסתיים בזה, שאנחנו נוסמן ברונטים מהחוף, נוסף לזאת, אנחנו נסדר רשימה של כל התפצים שיטנם במחסן, ונכניס שם קצת סדר שחם שם עד עתה, הקפיטן ניסה שוב לנגן על המגיינה הישנה, שיהיה לנו טוב לרדת כאן וכו', ומובן שקיבל את התשובה, אחר כך הוא אמר, שהמנהיגים מונעים מהאנשים לרדת, ועל זאת מ. ענה לו, שהוא יכול לאסור אותה, או להעבירו לאניה אחרת, ויראה אם האנשים ירדו, הוא הוסיף ואמר לו, שאת המגיינות הישנות על דבר הדרך הוא שמע, ולא מעניין אותו לשמוע אותן שוב, אם יש דבר חדש, הוא מוכן לשמוע, ובואה נסתיים העניין, כמובן שדרשנו מהחוף 3 ברונטים ונקות שמחר נקבל אותם, יש לנו כ-200-300 איש, שישינום על הסיפון, ובתוכם כ-100 ילדים, ואם הברונטים יחולקו כהוגן, אפשר יהיה לפתור את השאלה הזאת אחת ולהמיד. הגשם עשה מצב רוח קצת לא נוח, כי נוסף לכך, גם הביאו היום משום מה מעט אוכל, וכמובן שהכל ברוח עשה את שלו, והאנשים היום קצת מריריים, היום גם לא היה מסיבת שבת, מפני

שהאוכל הגיע מאוחר, וחולק עוד יותר מאוחר, ועד שנפרד לאכול זה היה כבר 10.30, ואז כבר אי אפשר לעשות כלום, האנשים היום פשוט רבו אחי כאן מכיכר, ודרשו יותר אוכל, כמה שניסיתי להסביר להם, לא הצלחתי. ובאמת הם צודקים, קשה לחיות על תפריט כזה. אם בארוחת ערב רוצים שנאכל חתיכת לחם קטנה, גבינה ומעט ריבה עם קקאו, אינני יודע אם זה משביע כל כך, ובסוף כן, במשך כל היום האכילה אינה מצטיינת. נקתה שמסחר, עם קבלת הקונסרבטים, יושב המצב. נתקבלו היום מחברות והסון משהקים, לפחות יהיה כמה להעסיק את הילדים וחלק מהמבוגרים במשך היום. הוציא מהליטודים, נתקבלו גם 400 שמיכות וחולקו מחר, וכמובן שאני מחכונין לזה שיהיה סמך בשעת חלוקת השמיכות. ישנם כאן הרבה אנשים שלא איכפת להם כמה זמן נשכ כאן, אבל הם מוצגים שלנשים, וביחוד לתרות, קשה ובאמת הם צודקים, אבל מה יש באפשרותנו לעשות

שבת, 16.8.47

ושוב יום רשום שבת, ואין כל סינוי. ישנן שמועות שנורלנו יוכרע ביום שני. אינני יודע אם זאת רק שמועה רגילה או שיש בה ממש. היום לא קיבלנו מהחוף כל דבר מיוחד. קיבלנו את העתקת העתון מהר"ר E. R. גוסס ידועות מ"מלקור". הדאר של א. בודאי לא נשלח אחריו, מפני שלא היתה כל הודעה לכך. אעפ"י שהוא כתב שישלח לנו אחריו. העתון של הר"ר גורש בחופר אבל אינני מבין וביקשתי ממ. שיהרגם שהוא לא עשה זאת, באוסרו שהחומר איננו מעניין, ואין מה לתרגם, אני חושב שהוא כועס על זאת שלא הוא הגה ראשון את הרעיון. הוציא עתון, וג. לקח ממנו את המסמך, ועשה זאת ראשונה. הידיעות של מלקור מוסרית על חרונים גוססים מצד היהודים צ"י הערבים, ומוסיפה שאותה כנוסחה התגמלה שוב, והפעם נתקלה בהתנגדות ונחרצו 3 ערבים ונפצעו 14. משונה, ישנו הרושם שמתחילים מאורעות, או שהערבים רוצים להוכיח לפני ישיבת הארץ, שכל פתרון שלא יהיה לשותפתם, יגמר בשמיכות דמים. אני חושב, שצריך לחסל כל הופעה כזאת מתחילתה, ונדמה לי, שלא רק אני חושב ככה, ומשתדלים לבצע את זאת. ונראה איך יעלה הדבר בידם. בינתיים מודיעים, שהממשלה הארגן פלוגות מיוחדות של חב"ד, והחגגת, שינגו בסני הערבים, ואותו עתון שממנו משהקים את הידיעה, מסיף בגאות, שזאת הפעם הראשונה שחיילים אנגלים רשומים מסתובבים בח"א, בלי סכנות משוריינות, פתאום במינגו חברים עם האנגלים, אי לנו מאחד ואבוי מהשני. הידיעות מוסיפות, שגם פילים מודיי, שלה שלטתם לבחון, ובה מודיע לו שזה דבר איראנושי לחתוק אנשים כאניות כאלה, בלי כל פתרון וגינה את המאורעות האחרונים בארץ בקשר לשני הסרינסים.

פולנים ציוניים (ציוניים מבין יהודי פולין) החליטו בוועידתם לרשום את הרוגי ה"אקסודוס" בספר הזהב, גם זה יפה. הכומר שנפסע עם "הנשיא" בתור חבר מהקור", הגיע לניר-יוק, ופוסר לעתונאים על התרומות שהגשמה, ועל ההתנגדות האנגלית בשעת כיבוש האניה הורגת המעפילים בלי כל סיבה, גוסס להריגת מלח אמריקאי."

כמו כן היה ויכוח בבית-הנבחרים, ומנהיג האופוזיציה תודיע שהפתרון המידי, הוא לעזוב את הארץ ולתת את המנדט לאו"ם, השיחות בקרלסבד³⁰ נפתחו היום, ודובקין הודיע שלמרות הכל, מעפילי ה"אקסודוס" יגיעו לארץ מאחר או מוקדם.

היום נשלחו יחד עם האוכל, הבילות בנדים שנלקחו לבדיקה צ"י הקסרסן, וכמובן שנמצאו שם עתוננים שהחרסו. את הבגדים נקבל מחר, כמו כן הגיע די הרבה אוכל וגם קצת קונסרבטים, הלואי וימשיכו בדרך זאת. גשם ירד גם היום, אבל כמה רגעים, וזה הכל. הברזנים שנתבקשו, לא הגיעו עדיין, ויש לנו מזל שגשם לא יורד כלילה משום מה.

הערב היה עונג שבת שנסתים בהרצאה, אי יותר נכון, בגאוס של מ. הוא דפק ציונות והוציא דפעות מעיני היהודים, עמד שוב על הצרות שלנו, ושאלן ליהודי ולגוש היהודי שום מקום אחר בעולם. חוץ מאיי, ולאן שלא ישלחו אותנו, אם לקניה, לניו-גל וכו', בכל מקום אנחנו מוכרחים להתגבר ונגיע לאיי. כי אין לנו דרך אחרת ואיננו יכולים אחרת. מי שרוצה לרדת כאן, יכול לרדת, אבל ידע, שהעם היהודי הנוצח היהודי ידע להביט עליו, וישפוט אותו כמורד הבורח מהמערב. כי זאת היא המערכת של העם היהודי עכשיו. זאת היא הדרך היחידה — ההעפלה, ועם האניה הזאת ההעפלה לא נגמרת, והא גורלנו אשר יהא, עוד יעפילו מאות ואלפים, אנחנו רק חלוצים של העם היהודי השב לאדמתו. האנגלים שהקשיבו רב קשב לגאוס, החלו לשרוק, ואז הוא פנה אליהם, ואמר: גם אתם הווסדים כאן ומסתכלים עלינו ורואים, איך חיים יהודים ומתעקשים לא לרדת, אלא להשאר דוקא בתנאים אלה, גם אתם — יבוא יומכם, וגם איתכם יעשה החשבון וישולם לכם כנוסלכם

אשר במלחם לנו. אל תחשבו שהעם היהודי ישתוק על כל מה שאתם עושים לו. עוד יבוא יום, כאשר ניפגש, ואנחנו חוששיים ונשלם לכם הכל". וכמוכן גם נתן להם על כל האנואיים שלהם, ועל כל הקטנוניות שלהם, על הרדיפה אחרי כל דבר, והזהיר אותם שיהיה קשה, ונכוננו לנו עוד נסיונות רבים, אבל שידעו דבר אחד, כמו שבגינו אפרו: אנחנו נחיה למרות הכל ונחיה יותר מהם (נבלה אתכם). כך גם כאן, אנחנו נחיה ונראת במלחם, אנחנו מוכרחים לחיות ולנצח, כי איתנו הדבק. זה יכול לקחת עוד שבוע — עשרה ימים, שבועיים, חודש שנעמוד כאן, ירדו אולי 10—20—30—200—300, אבל שאר ה-100 ישאלו עד הסוף, וזו גם יצטרפו להוריד אותם מתים מכאן, מכאן אין דרך לסגת, מכאן יש רק דרך אחת והיא קדישה, ולכן, כל מי שלהי — אלי וישאר על הספינה, וכל מי שרוצה לרדת ומפחד מפני כל מה שנכון לנו, בבקשה, ירד וידע שהוא פהרן ומוג לב ובוגד באימה הישראלית, הנאום, כמו שתרגם כאן, לא עושה רושם כמו שצפית על האנשים, וגדמת לי שזה נתן שוב חיזוק לאנשים למשך 10 ימים, אם לא יותר, אינני יודע אם לא יתחילו לרדת כל בעלי התאריכים כמו שכתבתי, אבל אסילו אם ירדו 100, המצב לא ישתנה, והשאר ישארו וימשיכו להילחם לזכותם. התחילו היום בחכנת תיאטרון בימות ועובדים על זאת די במרץ, אני חושב שבעוד יומיים-שלושה, נתחיל בהצגות התיאטרון, ואולי גם נעביר זאת לאניות אחרות. היום התקבלו שוב משהקים — לזנו וכו', וכל הילדים משהקים וגם המבוגרים מתעסקים עם הלזנו, דמקה, דוסינו וכו', בכלל, האנשים מתחילים להעסיק את עצמם בכל מיני דברים, ואילו היו יותר מפרי קריאה, היו האנשים מתעסקים כל היום עם משהו, ומפסיקים לדבר את (על) הפוליטיקה, והניחושים והפצת השמועות, בקשר לכך מפורחות כל פעם שמועות שהן תמיד לטובתנו, וקשה להניא אותם מזה, בכל זאת היתודים מובלים קשות ומנסים לעשות משהו בכדי לעודד את עצמם, היום גמרו לעשות רשימה של החפצים שישנם כאן, וסידרו גם את כל החפצים (על מנת) שאפשר לגשת אליהם וגם שיתכשו, כמוכן שמבין 1300 חבילות ישנם רבים שתבילותיהם כאן, היום היתה פניקת בקשר לכך, כל יחודי מפחד פן יגבבו לו את המעט שיש לו בתרטייל, ולכן הוא דורש אותו אליה, ואנחנו מסרבים לתת, לאט לאט התחילו הרוחות להרגש, אבל זה יגרום לנו צרות, כל העסק הזה, כמו כן נמצאה חבילות של בדנשטיין זיל, הקצין שנהרג על ה-נשיא, אינני יודע מדוע צ. מסרב להסתכל בה, אולי אפשר לשלוח זאת לחוף ולהוריד, לא צריך להחזיק זאת כאן, אבל כיוון שהוא מתעסק, שלחתי לחוף ידיעה על כך ושאלתי מה לעשות ונראת מה יחיה, שלחתי בדאר על כל הנעשה כאן, ביקשתי שוב ספרים, מחברות, ברוגסים, וביקשתי שלא ישלחו עתונים בתוך הבגדים, אלא שישלחו זאת בתוך האוכל.

מחר אנחנו שולחים את הדריה של הסיחה עם המסקר, וכמו כן את המאמר לעתונות, כמו שנבקש על החוף, ודאר הגיע ע"י תאחות מ, משונה שנותרים לה שוב לעלות, כפי הנראה לא חושבים בה יותר, אי שהם כבר לא רוצים לקלקל את שםם בשינוי הצרפתים, וחרו הוא צרפתית, איך שלא יהיה, אנחנו מקבלים הכל ע"י, ומסכים בדרך הרגילה, ע"י הארגונים הריקים.

יום ראשון, 17.8.47

יש הרגשה שהכרעתנו קרבה וחולפת, כלומר, שאנחנו בקרוב ניסע. לאן? אני תקווה שהכיוון יסאר בתוך תחומי חים ההיכון, אבל אי אפשר לדעת אותם, אם לא יובילו אותנו לקניה או מאוריציוס וכו', קשה לי להאר וגם אינני מאמין שיובילו אותנו לקפריסיק, מפני שדבר כזה, פירושו כניעה מוחלטת לעליה ב, ולזאת הם לא יסכימו, ולכן אני חושב שעמידתנו כאן יש לה סירוס, והוא, שצריך להכין את המחנה וכל הסידורים ורק אח"כ אפשר להביאנו, הלואי וייתברר וניסע באמת לקפריסין, היום קיבלנו את הדאר המוקדם, יחד עם האוכל באה תמיד אחות רחפניה (מ), והיא תמיד מביאה דאר ומקבלת מאתנו (דאר), היום הוסיף הדאר לגמרי לא במצב רוח טוב, תוריעו לנו שהקולונל שלנו נמצא בלונדון והביא לפני ממשלתו את הדעה, שאין כל טעם לעמידתנו כאן ומוטב שאנחנו ניסע מכאן, חושבים שיתחזר מחר ויביא אתו את ההכרעה (בדבר) גדלנו, אינני יודע אם באמת זה יהיה, אי שיקבל הוראות להמשיך ולעמוד, גם הקונסול שלהם, שהיה כאן, אמר שעמידתנו אינה צריכה להימשך, ויכל העניין זהו מפלה גדולה לכל הדיפלומטיה האנגלית, והשיקר שקיבלנו, הוא דבר בקשת החוף לשרוף מחר שבתית רעב בכל האניות, למען עורר מחדש את השולם שלא ישתוק, הבקשה הגיעה קצת יותר מדי מאוחר, כך שצ. החרגו וצחק, וגם אני ומ. הבנו שקשה לארגן במשך זמן קצר את האנשים לטביתית רעב, הצעתי לצ. שידיע לחוף שאנחנו מסרבים לעשות זאת מפני שאין באפשרותנו לארגן את העניין כהונן במשך זמן כה קצר, אבל צ. התנגד ואמר,

שכיוון שהחשנו הצענונאים, מוכרחים להוציא את א, מהבז שנגנב אליו, משונה מאד שאנחנו צריכים להוציא אותם מהבז שהם נכנסים לתוכו). צריך היה גם להבין מקלות מדברות, כרוזים וכו'. אמרתי לצ, וס, שצריכים לארגן את הדבר, ונסף, לכתוב גם כמה פקקים, אבל הם סרבו, כיוון שסרבו, לא רציתי לריב אתם וזאת נספר העניין. נקבעו כרוזים (אנשים) בשני מקומות של חסיפון והם יצחק.

קיבלנו גם מכתב מו, וגם א, כותב בנוגע לאוכל, היום היה אוכל פחות או יותר מספיק, אלא שישלחו דברים שקשה לחלקם וגם כשמחלקים אותם לא נשאר כלום כמעט לאף אחד, נוסף, שלחו פלסלים ירוקים, כשלעצמי, יבדרכו, אבל הפילנים וכל שאר היהודים לא אוכלים את זאת, חוץ מהרומנים וההונגרים שכאן, וכאלה אין הרבה. כתבתי להם על זאת וביקשתי שישלחו יותר קונפטים מסוג אחד ולשאר האוניות ישלחו סוג אחד במקום שלושה (סוגים), ושאלו מה לחלק, הלחם הספיק היום, ובכלל כמעט הכל מספיק. כתבתי להם על זאת ונקוה שיהיה בסדר, כי הם קיבלו גם רשימה מדויקת של האנשים; מעשנים, מחלחים, תרות (נשים) וכו'.

חילקנו את הבגדים לילדים ונתמך לראות את כל הילדים עד 12, לבושים בגדים חדשים ויפים מכל מיני צורות משונות. השמחה בין הילדים וזאת גדולה מאד וכמוכן שזה נתן עידוד גם לאמהות, שרואות שבכל זאת דואגים. את בגדי הנשים שיש לנו כאן לא חילקנו, כי קשה לחלק 500 נשים, 27 בגדי נשים מכל הסוגים, אני כתבתי לחוף וביקשתי מהם שישלחו נוסף, ועד אז החלט לא לחלק בכלל. גם בגדי גברים קיבלנו, כמה עשירות, ולא נחלק עד שלא יגיעו לכולם.

את עניין שביתת הרעב קיבלו בסדר גמור וישנו הרועם המלא שיקימו את זאת כמו שצריך, ילדים עד גיל 6 מקבלים אוכל, וכמוכן נשים חרות וחוליות, וישנו הרועם שהבינו את זאת כמו שצריך. נראה איך ילך העניין מחר. האנגלים אתמול, קיבלו תרגום מלא מנאמרו של מ, נראה שישנו כאן איש ח' C. I. D. שידע עברית, אידיש, אנגלית וכו', מציג את עצמו כחוד יהודי, מחוץ שיחה עם הקפטן נדבר שהוא קיבל את התרגום המלא.

נעשתה היום רשימה מדויקת של כל האנשים ונתבאר שמתר 12 30 איש, כלומר, ברשימה של עכשיו ישנם 30 איש פחות, וכך מספרנו 1394 בדיוק. מסרנו על כך לחוף והם יסדרו בידיה את הכל בסדר. היה כאן מקרה עם חייל אנגלי שיכול היה להינפץ לא טוב בבית החולים החרחץ אחד החולים מחוץ לטון הקבוע שלו, ולאחר שהחיל ביקש ממנו לצאת והוא סרב, זה הגיע לריב ימים וכמוכן גם לריב שפתיים, והחיל חפלים: "יהודי רקוב", פנינו לקפטן בדרישה שהחיל יעבור למקום אחר עד שהחבר כל העניין ועברנו את העניין בשלום, בכלל, החיילים הם פחות או יותר בסדר, ואינם פתיחים ברע, ישנם כיניהם מעטים שהם הגורמים שבהם, ופשוט אנטיסמיים, אבל מוכרחים להיות בין כל כך הרבה חיילים אחדים כאלה.

יש לי עניינים עם ה"בשר", הם צועקים שמקבלים פחות אוכל, לפרות זאת שהם מקבלים בדיוק אותה כמות כמו שאנחנו הלא נשרים מקבלים, אבל נדמה להם שהם מקושים והם צועקים, יש לי הרועם שהם עולים כבר לכולם על העצבים ואם ירבו בכך..... הם כבר נמאסו עם כל הקרנצים שלהם, ביה"ס עובד ובמו כן כולם לומדים. אנחנו מקבלים עוד כמויות של משחקים ומכשירי כתיבה והאנשים מעסיקים את עצמם עם כל הדברים האלה ופחות צועקים במשך היום, בקשר לשביתה וכו' — מחר.

יום שני, 16.8.47

רוב עבר יום, ואנחנו שומדים כאן אחרי שביתת רעב שארכה כ-12 שעות, אז יותר נכון, 20 שעות, השביתה החלה אתמול כלילה ב-12.00 והמשכה עד היום ב-8.00 בערך, יש לציין שהשביתה עברה בסדר גמור, כל האנשים מגיל 10 ומעלה, לא אכלו, היו כמה פורצריגור, אבל זה לא היה כלום, היום הקפטן קיבל מכתב מאתנו, המודיע לו על דבר השביתה, שהיא תהיה 24 שעות כשביתה רעב לאוהרה. אנחנו דורשים שינתן לנו הפתרון מה יהיה איתנו, איננו יכולים לעמוד כאן באניות סוהר אלת ולחכות בלי כל תשובה. אנחנו דורשים שיובילו אותנו לארץ וכו', וכו', הוא קיבל את זאת, ואיננו יודע אם זה עשה עליו רושם או לא, אבל העיקר שההצחק נשלח לחוף, ואני מקוה שידעו לעשות בו מעשים.

כאשר באה סירת האוכל, הודיעו להם באידיש וצרפתית, שהכינו שביתת רעב, ואיננו מקבלים את האוכל, אנחנו מודים להם על עזרתם האדיבה ומצטערים שהיום אנחנו נדרשים להם טורח נוסף.

אנחנו מקחים שהם יבינו לנו ימשיכו בעזרה הנהדרת שלהם עד כה. ריבורכי על כך. עם סירח האוכל עלתה מ. ושהתה רק 15 דקות. אבל זה היה מספיק כדי להעביר את כל מה שהיה לנו. ולקבל ממנה כל מה שהיה לה. קיבלנו נוסף לדואר גם ידיעות פלקור ואת תפתון השני של E.R.

קיבלנו הרבון מא. בקשר למשמחת שירדה בהפלצתנו לד. 14 מבקש שלא נבטיח שוב לשום אחד לד. מדיע שישלח עתה כל יום עתונים וגם ספרים. נחיה ונראה. בקשר לשביתה. א. הציע לנו להבר שלגמרמה לפרפקט ושהוא יעביר זאת הלאה. הטלגרמה המבוקשת. היא בקשר לעמידתנו. על זאת שאנו דורשים שישיעו אותנו מכאן. אי אפשר לאחז (להחזיק) בלי סוף אנשים בתוך בתי-כלא צפים. הגרועים יותר מפתנות הריכוז הגרמניים. הרי סוף-סוף מוכרחים להוציא אותנו מכאן. ואת זאת אנו דורשים שמסלת צרפת. שלא תרשה לאנגלים להחזיקנו יותר. ושיכריחו אותם לשלחנו מכאן. מספיק אנחנו עומדים כאן. בזמן האחרון ירדו גשמים וזה הרע יותר את התנאים. אנחנו מבינים שמסלחתך העם שלך לא רוצים במכלנו. אבל ברשיין (בהסכמים) להחזיקנו כאן הם מאריכים את טיבלנו הרב בלאו הכי. אנו מבקשים להעביר זאת לראש מסלחתך. ומומנים אותך לבקר באנחתנו ותראה זאת במי עיניך ותוכל לתת גם פריטים בכתב.

ידיעות פלקור מוסרות הרבה פרטים ואלת הם: התלק היהודי של יפו נתון תחת עוצר לילה ועוצר בכלל. עד הודעה חדשה. כיוון שהיו מקרים של התנגשויות בין יהודים וערבים. ושהרגו (אנשים) משני הצדדים. וגם נפצעו. כמה מכוניות שנמשו לחולון נרגמו באבנים. בפעם הראשונה בהיסטוריה המודרנית של הארץ. אירגונים ערביים ביפו הוציאו מינשר לערבים. הקוראים אותם לסדר ולשמירה על החוק. האירגונים התחומים. כוללים את האחים המוסלמים. והעזרת ולא כולל את הערבים הצעירים. הממשלה האיי הודיעה למנהיג הנגידה שזיהת שלו נבטרה. ושעליו לעזוב את הארץ. קבוצה של ערבים מוזנים בטוסיגנים. שרדה אוטובוס של דרום-יהודה בדרך לחולון. מאמינים שהתנגשויות האחרונות של הקבוצות הערביות. אין להן כל קשר פוליטי אלא רק שדידה פשוטה. הממשלה יותר לא תסיע יהודים לארץ מקפריסין. כי מפוצצים את האניות שלה והמכונית בעצמה תצטרך לעשות זאת. הם יעבירו רק יתומים. יש לי הרושם שעכשיו יהיה שפה בקשר לכך. ואנשים שלנו 14 יסעו לקפריסין וחזרה כמו כלום. הידיעות הללו הן מה-14. ונאמר שם שמפעילי "הגשיא" יעשו שביתה רעב. משונה שכבר כל כך הרבה זמן מחכים לזאת. 6 מאנשי האניות עזבו את העבירה ובמקומם נהקבלו 6 יוונים. דובר צרפת אמר: "אנחנו עשינו את כל האפשרי למען האנגלים. בבקשנו את המפעילים לרדת. אבל אם הם מסרבים. אנחנו לא נשתמש בכוח. אנחנו מקווים שהעניין יגמר כי בידו מסר מכתב לבחיין. בו נתבקש לסלק את האניות מכאן. ואישר שהמכתב נתקבל. וכפי הנראה באסח יורו.

החשוב ביותר הוא. שתהנה גילתה את הבית שממנו יצאה הננופיה להתקפה על בית-הקפה. מוצצה את הבית. אחרי שנמצא שם נשק והרגה כמה ערבים. ידיעה קצרה אבל חשובה יותר מהכל. הפוליטיקה פוליטיקה. אבל תשובה לערבים. זה דבר אחר. ויפה עובדים הגימעת בענינים הללו. אני בטוח שימשיכו כך והא טוב. שלחנו דאר בחורה. את מה שנאמר לקפיטן ולסירה. ונוסף גם מכתב לג. שבו ביקשנו ממנו כמו אתמול. שיתערב בכל ההחלטות שלנו. ולא יתן לא. להיות דן יחיד. ביקשתי שיטסור גם פריטים על הנעשה בין הגימעת. השביתה עברה בסדר והחליטה מאוד את האנשים שהיו גם חלשים בלאו הכי. אינני יודע אם נצליח לעשות עוד פעם דבר כזה בזמן הקרוב. ואם כן. האנשים יגיעו לאפיסת כוחות גמורה. מהר אני מקוה לקבל הרבה חדשות. ואם לא. לפחות מתרניים. אני מרגיש. אינני יודע מדוע. שבקרוב ניסע מכאן וכל יום הרגשה זאת מחריפה הולכת. הלוחאי ולא אחבדה.

יום שלישי, 19.8.47

קיבלנו היום את הדואר כרגיל עיי תאמות. וגם שלחנו דואר. משונה מאוד שאחרי שביתה רעב שנתבקשת עיי החוף. אנחנו איננו מקבלים אף מלה אחת בתרבה בירי א. או מי שהוא אחר. כפי הנראה. זה כל כך לא חשוב שאין מה לכתוב על זאת. רק כך אפשר להבין דבר כזה. אחרת באמת אין כל פירוש לשתיקת החוף. שולחים לנו במקום ידיעות. מלים. את ידיעות פלקור. אמנם כשלעצמו. זה חשוב מאוד. אבל לא נותן לנו כלום. מה לעשות? האנשים שמנהלים אותנו. לא מתארים להם מה זאת אומרת הרגשה אנשים.

לעומת זאת קיבלנו מכתב קצר מ"ש. המוסר על כל הענינים בארץ ועל התוכניות לעתיד הקרוב בקטר לחבריא והכלים השונים. (על המצב) בארץ. הוא כותב בדיוק מה שקיבלנו אתמול, אלא שההרגלים מגיעים כבר ל-24 ערכים ו-12 יתורים ו-14 מצופים מכל צד. הממשלה חושבת על נתינת נישק להגנה, אבל פוחדת שזה יפול בידי הסרוריסטים. הוא כותב שאין כל חדש בקטר אלינו, ואי אפשר לעבור לסדר היום עד שלא נסתלק מכאן.

חבריא חדשה לא הניעה. ואלה שישנם יתחלקו כך: י, ג, ד, וכל הינקים שישנם ושיורדו מהכלים, יעלו על הגדולה. בסוף השבוע, בדורבנה, ג, וע. הנדעונים יעלו, פ. וה. התוכנית שלו בשרך כך: יסע עם טען כרגיל, בערך שבועיים, ויחזור לנקודת הקו לסידורי אינסטלציה ואיחוד. יעמיסו עליו את חוטרי בניה המיטות ותוא יסע, וגמר הבניה תודה בארץ לקחת אנשים. המלח * מלווה משהחל כבר. הצפנית עדיין במקומה ומחכים לה המנוולים. אלא שהקנס הכספי עדיין לא שולם. משינה מאוד, על איזה קנס כספי הם מדברים? ובכלל, מה כל הענין ומה קרה שם? בארץ מנהיגי חיסון יושבים, נהקבלו הדו"חים מ.האורה"ו, החופה"י, ואנחנו כאן נקבל המצית הדברים, ש. ישלח לאטליה לבנות שני כלים וג, ישאר כאן לבנות הגדולה. מדיעות פלקור ישנה ידיעה אחת חשובה בקטר לחשובה לערבים, התשובה היתה מידית, גרסה מעט מאוד נזקים שלא היו מוכרחים (הכרחיים), והמפקד להתחלק לפני הוא המססרה, (כפי הנראה בקטר לפיצוץ הבית), ההגנה קוראת את האנשים לא להיגרר לפריבוקציה ע"י הסרוריסטים, שאר הידיעות אינן חשובות ומדברות על הוויכוח בבית-הנבחרים (ובית) הלורדים בשאלת א"י, את מי מצנין כאן דברים כאלה? ביחוד שתזיכוח היה דל משהתפרסם ומה שנאמר אין לו כל חשיבות מיוחדת. אצלנו אין חדש, עולם ומגדלו נותן, קיבלנו היום בתוך האוכל עתון שלא נכתב בו עלינו מאומה, ביקשנו מהחוף שפתונים באלה, מוטב ולא ישלח, קיבלנו היום כמות גדולה מאוד של אוכל ותאנשים בהנים ומבסוטים וקיבלו מצבירה טוב, אם ימשיכו בדרך זאת ויהיה טוב.

קיבלנו היום מסמחה, אם וילד מה E.R., והוא הביא לנו ד"ש מג. הוא תוצר אלינו ע"י הרופא, אשתו נמצאת אצלי ובקרוב בחדאי תלד, כך שהיה נחוצ שיהם יפגשו, הוא מסר על הנעשה שם. חסר להם אוכל, הוא ראה את האוכל אצלנו והתפלא, אצלם האנשים מההלקים רעבים ממש, מבשלים אצלם 3 פעמים ביום, אבל יש להם רעות להיות במטבח מ"ב בבוקר עד 7-7.30 בערב, ואחרי כן מברשים אותם מהמטבח, את האוכל שהם מקבלים הם מחלקים, אבל יש גבנות רבות מאוד, כך שחלק די הנון הולך.¹⁰ מה שאצלם מחלקים לכמות עצומה של אנשים, אצלנו מקבלים זאת מהצית האנשים, כמעט אף פעם הם לא קיבלו כדונמא לחם לשני אנשים, תמיד ל"ג, — או 2 לחמים ל"ג אנשים משרנה, אצלנו הכי גרוע הוא לחם ל"ג אנשים, אבל זה היה רק תקופה קצרה, נוסף לכך, כמות האוכל המבושל היא קטנה מאוד, אצלנו מבשלים בכל הסירים דייסה, אחרי כן קקא, תה או קפה וכ"ו, אבל לא כן אצלם, אצלם מבשלים גם קפה וגם דייסה בפעם אחת וע"י כך מקטינים את המנות, בכלל, המצב אצלם באוכל קשה, נוסף (לכך) גם הים אצלם במצב יותר קשה, מים ישנם מ"ב 6.00 (בבוקר) — 12.00 (בצהריים), ומ"ב 5.00—12.00 אין מים ומ"ב 5.00—9.00 (בערב) ישנם מים, מ"ב 9.00 (בערב) אין מים (בכלל), משינה התנהגותם של המפקדים, האם אין אצלם דבר קבוע? אצלם ישנים 500 איש על הסיפון, ובאמת יש להם 200 איש יותר, ג. הוריד את המסלחת וישנים על הסיפון, צפוף מאוד על הסיפון ואין מקום להתרחץ ולהסתובב, אין אצלם חיילים בפנים הבלור, הם מפחדים להיכנס, הוא הוריד את כל גדריו התיל חורק לים, ועשה עוד כל מיני פראויות ממין כזה, אצלם החיילים הולכים מווינים בתת-המקלעים, משתוללים לא לתת להם להיכנס לסיפונים האחריים וכ"ו, מרס ל, נמצאת אצלם בתור אחות, נוסף, ישנם 2 הא"י שכתבו לנו עליהם, והם שניה מסוימים שמה ומארגנים את כל השמחה, הם אירגנו את ביה"ס, הם מארגנים שירה וכ"ו, וכו', ישנם שם גם 3 אמריקאים שמרכיזים ענינים, כלפי המפקד ישנו אחד האמריקאים שמטפל גם באנשים, נוסף לכל אלה, ישנה גם ס, בכלל, כמות עצומה של ביטחה ואסטר באמת לעשות שמה, שם, האניה כמעט כולה מורכבת מקיבוצים ומרוצים מהם מאד, צחקנו ממנו כאשר אמר שדמה לו שבאן האנשים יותר תנונים, יותר בעלי-בתים, הוא עדיין לא היה כאן ואינו יודע, ירדו אצלם עד עכשיו 6 אנשים ומצב רוחם של תנאריים נהדר, בבית"ס שלהם לומדים 250 ילדים, וישנם גם מבוגרים הלומדים בערך כמו אצלנו, אצלם ביה"ס הוא על הסיפון, וכל הילדים עולים בשעה קבועה ולומדים, ישנם מורים

קבוצים ולומדים עד 12.00. אחרי צ' לומדים הבוגרים באותו מקום ועם אותם המורים. בכלל נראה שבאמת אצלנו לא כל כך נורא.

כתבתי היום סכתב גם לש. בקשר לכל הענינים עם א. וביקשתי מהם שיקראו את הדרישות שלנו וגם שיתנו הם בעצמם תשובה על הענינים. בכלל, ביקשנו מהם שיתערבו יותר בענינים שלנו ולא יתנו לא. להיות שולט יחיד. נוסף, שאלתי ליתר פרטים בקשר למקרה בתיאורן. הצפונות והמלה. ולעוד פרטים נוספים על הנעשה בכלל בין קבריא. נוסף (לכך) כתבתי לו. ששייכותי כאן היא לחינם וחסרת כל טעם, בשעה שחסרים כל כך הרבה אנשים. ואם באמת חושבים להרוק את כל הגשעה עם הנדולה, מה יטאר לכלים נוספים. משונה מאוד. נדמה לי כך, כתבתי להם שגם המספר הזה שישנו, של א"י. הוא מספיק בהחלט להתעסק עם האנשים עם הגיעם לחוף. בכלל, נמאס לי לישבת כאן. מה שנכון, נראה מה יענו לי, אני בסוף שיענו לי שאני צריך להישאר ואני מוכן לכך. הקולונל גרקסון¹² חזר רק היום והיתה אסיפת כל המפקדים איתו, (יצם) וגם מפקד אנזיית המלחמה, מענין על מה הם דנו. וביחוד שזה ארך הרבה זמן, עד 3 אחריצ' משעה הבוקר, כפר הנראה נדע של זאת בזמן הקרוב ביותר. היום נשלח מכתב אל הקולונל גרקסון שיפסיק את התעללות חייליו באנשים ישנים, כי אחסול וגם לפני כן, היו החיילים זורקים אפר סיגריות וסיגריות בוערות פנימה, קליפות תפוזים, בירות וכו'. בעיקר שופכים מים או קפה על האנשים בלילה. הוא נתבקש להפסיק זאת. נוסף לכל, היה גם ענין עם החייל, ונתבקש להעביר א תחילת מסקום. התברר שנכון מה שחיה איתו, הוא נתבקש להעבירו מבית החולים אל הכריאים ונראה אם התנהגותו לא תשונה. אפילו מסחר, הוא אישר את קבלת המכתב ונראה מה תהיה תשובתו. נתבקש מאת הקפטן שיתלו בחזרה את ארובות תאוויד ומיד תלו אותן. מחר ה"20, יום הולדתו, אולי ישונה משהו ביום זה מענין לדעה.

יום רביעי, 20.8.47

והתרגשה בעינה עומדת. נדמה לי שהשבוע אנחנו מסתלקים מכאן, אבל בינתיים אנחנו יושבים ויושבים, בלי כל שינוי.

היום קיבלנו את הדואר כרגיל ושלחנו (דואר). וגם ארצו הפירות הריקים. האדם משלנו שעבר ביהיה רב עם מ. וצ. והם סילקו אותו משם ועדיין אין מי שימלא את מקומו, וכך הדואר הולך בחיבות. בדואר נאמר לנו שצנין הצום עשה את שלו, והעולם התחיל שוב להתעסק איתנו. הצהונות מלאה את הענין ואת המלגרות לפרשקס וכו' וכו'. גם הצהונות האפריקאית, שעמדת עד עתה כאילו מהצד, מתחילה לחיכנס בכל מוחה לענין ושלחת סופרים וסופרות מוכשרים ומבוגרים את הענין. הענין גם השפיע על האנגלים עצמם עד כדי כך, שהקונסוליה בפריז הבחישה את כל הענין. הקונסול מטריייל היה על הכלים ובמעט שהתפקע מכנס אחרי שלא יכול היה להכחיש את הענין. הוא התקף ע"י הצהונאים במטר שאלות, אבל נמנע מתשובה. גם הצרפתים עצמם יצאו מהקפאון ומתחילה פעולה נגד המנהלים, מה יצא מזה אינני יודע, אני בכל זאת מקוה שפשוט יזוז בקשר לכך. כמו כן מודיע שאם יגיע בארכות של האנשים הרשמיים, צריך לדרוש להבניסו פנימה, שיראה את הנעשה בפנים. הם בדרך כלל מוצמדים ע"י האנגלים על הגשר ומשם מסתכלים על האנשים בסיפון. שנראים קצת יותר בסדר מאשר לסטה. מודיע (מודיעים) שישלחו את כל מה שהוטנו, נראה אם נפליג לפני קבלת כל הדברים הללו.

נוסף הוא כתב שאצל מ. ומייביר המצב מתוח מאוד. אל המייביר הקשר קשה מאוד ואין נותנים לאף אחד לצאת בשעת הכאה האוכל. נוסף לזאת שלח גם את הצהונות של "האורה" ו"החומה" בקיצור נמרץ. ה"אורה", היו לה ציות ורק בנם הצליחו לקחת את האנשים, וקיבלו פקודה להעביר ל"חומה" (פתאום) אבל לא פנשו אותם. הם לוו (על-ידי) משחתת כמעט כל הזמן, וגלי המשתחת היו מסיים אותם 15 מעלות, 20 מעלות. חבלטס היה מעט, וסענתו של ד, בזמנה היה לה על מה לדבר (שתסמך). הכלי לא היה יציב. התנגדות לא היתה, נתקבלה פקודה כזאת מ"ד. נוסף לקפריסין וכו'. ירד, דריח חלש מאוד, כלומר, הענין היה חלש מאוד. ה"אומה" יצאה מצפון לקוריטיקה ונתגלתה בפסינה. לוחתה משחתת, לא היתה תתנגדות כיוון שי, ביטל אותה. הכל היה בסדר, האנשים היו מבוססים. על האניה המצב תרפואי היה קשה מאוד ובדרך נולד ילד, לאם וליד שולם. בכלל,

כפי הנראה שהפוליטיקה החדשה היא, שכלים שאינם בנויים מלכת אלא עץ, לא יעמדו בתנגדות אלא רק בשעת העברה. מ.החומה" כולם יורו בארץ, ויש להם מהארץ, נסע אתם לקפריסין, משונה, איך סידרו את העסק, אולי בכלל הפסיקו את התנגדות אחרי העסק עם ה.נשיא"ז מי יודע, נראה מה יהיה עם המלח ** ואז נשפט על הבאות.

היום באוכל נתקבלו גם עתונים באירוש, יש הרבה על הענין, אבל לא מענין, כמו כן ישנו על הארץ, על המקרה עם מיצוק הבית וכו', קיבלנו גם קטע עתון צרפתי מש, שבו מדובר על "קניה", חושבים את המקורות של העתון הזה למסמכים, מי יודע, אולי באמת הם מתכוונים לשלחנו לקניה, באמת מקום לאחוז (לתחזיק) בו יהודים יוצאי מחנות וכו', התנאים בודדאי יהיו איומים, כמו שהם רגילים, וגם חום בודדאי לא יחסר, בכלל יהיה שמת, אני מקות שהמשלה הרודוסאפריקאית וגם היהדות שם, הטפל בנו כראוי, היום היה כאן חום איום, ביחוד במחסנים למטה, כמה אנשים נתעלפו מהחום ומתנאים, נוסף לכך פגרו את המים לכמה שעות, הם מתחילים להתעלל בנו בלי סוף ולעלות על העצבים, הם משהדלים לתפסיק את המים, כשישנם הרבה אנשים הוקקים למים, וגורמים להם שיחכו אפילו שעות לסיפת מים, יש להם שיטות נבזיות בהחלט, אבל כלום אינך יכול לעשות בנדם, והאנשים אינם מתרשמים יותר וגם אינם נרגזים מכל זאת.

הרושם של הנסיצה הקרבה, נגרם ע"י זה שהאנגלים לקחו כמיות רציניות של מים ומספיקים בכך נוסף לכך גם בזמן, מסירת האוכל נאמר שיחכן שהיום ומחר יתחילו להעמיס את האוכל הנוסף לדרך, ברגע שיעשו זאת, יבוא התור שלנו להסתלק מכאן, עד אז נראה מה יהיה, ישנם הסון חולים, ביתוד חולי קיבה ואנשים שהתקררו ומשתעלים וכו', לצאת אחרי החום הנורא מכאן לאחור, שעות או יותר קריר בחוץ, אפשר להתקרב עשרים פעם, היום אמר הרופא האנגלי שהוא חושד באחות, שהיא מעבירה מכתבים בין האניות ובין החוף, כלומר, שגילו אותה ורק מחכים לרגע שיתפשו אותה, הודענו לה היום על כך ואני מקות שהוא תיוור יותר ויותר בענינים אלה.

נוסף לזאת אני כתבתי להם שגשהדל כמה זמן, להודו לדאר ע"י האוכל ולהוריד מם, את החשד, היום יור לחוף לחפש הסצרי, הסציג את עצמו כיהודי, וידע כמה שעות וביניהן צרפתית, עברית ואירוש טוב מאוד, כתבתי להם שיחזרו מאוד ממנו וישתדלו גם להנמיך אותו במקצת, אנחנו חושדים בו שהוא מרגל, או איש ה-C.I.D., האנשים שלנו איך שלא יהיה, נזהרים ממנו, אתמול בלילה לא נדקו ועשו את כל השטויות של הלילות הקודמים, כפי הנראה, הרגיע" אותם הקילונל במקצת, נראה אם זה ימשך או לא.

יום חמישי, 21.8.47

ההכרעה נפלה, סוף-סוף נשתנה משהו, היום בבוקר נקראה ועדת האנשים והודיעו להם שאנחנו נוסעים להמבורג, במקרה שהאנשים רוצים לרדת, יכולים לרדת עד סחר ב-6 בבוקר וסאן לא יורד אף אחד, וכולם ייסעו תורה לגרמניה, כמרכן חלקו כרוזים בין האנשים ובהם אמרים לאנשים לרדת עד סחר ב-6 בבוקר, ואם לא, ייסעו כולם להמבורג ויורדו שם, אינני יודע אם ישנה המצאה שסנית יותר מרכשרת מכך, פשוט, הם החליטו לגמור עם עליה בי ועם כל היהודים במחנות, פשוט, לשבור אותם מבחינה נפשית, להוכיח להם שאין כל תקווה להגיע לארץ, אלא מיכרחים להישאר במחנות, או לחזור לשדינות מוצאם, מענין אחי אם באמת יביאו אותנו להמבורג, או שזאת היא תכנית לשבור את המעפילים ולהורידם בצרפת, יש לי הרשם שבכל זאת סחר באמת ניסע, ובאמת גם אישרו זאת מהחוף, אנחנו סחר מקבלים 15 טון אוכל וניסע כפי הנראה סחר בלילה, העיקר, מענין אחי לאן, אפנים מהחוף חושבים שניסע להמבורג, אבל מי יודע מה האמת בדבר, העיקר הוא שבהמבורג אפשר להוריד אותנו בכוח וזה יותר גרוע מהכל, אנחנו סמש מנחים בידם והם יכולים להורידנו בלי כל קושי, ע"י וריקת כמה סצצות על סתח המחסן ולתוך המחסן ואז כל המשפחות יברחו החוצה, אחרי ההרעה למשלחת, הודיע מ, את זאת, לאנשים ונתן אחד הנאומים שלו המילצחים, ואמר שכל מי שרוצה לרדת, יכול לרדת, אבל כולם יורקים להם בפנים וגם כל הגזע היהודי, מלחשתנו היא מלחמת העם על קיומו ועל זכותו לחיים, ואין לנו כל דרך למגת אחור, הוא אמר: "המנוולים, הרוצחים רוצים להשמידנו ולהחזירנו לגיהנום ממנו יצאנו, איננו יכולים להסלים עם זאת ויורדו אותנו רק בכוח, אין לנו כל יכולת וכל רצון לחזור לאותה ארץ, מספיק אנחנו יושבים בה וכו', צריך לשמור כל בקבוק ולא לחת, ובכלל, כל דבר שישמש כלי נשק בידנו בזמן ההתנגדות", עם דברים אלה הסתלקו כל החיילים מהפחדים של המחסנים והם לא נכנסים לתוך הכלובים אלא עומדים מבחוץ.

היו היום צרות במטבח, הוא רצה להנהיג שלא נבשל בלילה, שלא נבשל בשעות ידועות, שלא ניתן את זה ואת זה לאנשים, ובכלל רצה להשתלט על הענין הזה, אבל ב, האחראי על המטבח, הודיע להם שהוא יוצא מהמטבח, ושהם בעצמם יתעסקו עם זאת. כמובן שהם ויתרו וקראו לו חזרה לעבוד במטבח, והודיעו לו, שיותר לא יתערבו בענינים שלו, ושישבו כאן מה שהוא רוצה ואין שהוא מבין. את הדבר קיבלנו ע"י האחות ושלחנו עם הארנזים, היא הודיעה שאתמול לא קיבלו את הדואר, הם חיפשו בסירה ולא מצאו, הסוף טוב, מי יודע לאן זה הגיע, ביחוד שזוהי שם מכתבים, אחד שלי אל הניטצה, אחד למרכז הנוער הציוני ואחד לב, הכל נגמר ע"י טיפוסם האנשים, אני בטוח שלא אמר להם שזה בארנזים והם לא חיפשו שם ולכן לא מצאו, העיקר שהיום הם קיבלו כך נדמה לי.

היא הודיעה בע"פ שחזר מטענים 15 שון אוכל וגוסעים להמבורג, כמו כן מסרת שתעביר לנו ספר את התמונות, אני חושב שאלו הן התמונות שצולמו כאן, נראה את התמונות ונראה איך הן נראות, בחדאי שמה.

ליד סירת האוכל הודיעו שהלילה תבוא סירה ותדבר והמסור והראות, נראה אם יסלאו את זאת, ואיזה הוראות יסמרו.

נתקבל בדואר מכתב מ, לא מוסר כלום, נותן ציונות ולא יותר, כאילו שזה חסר לנו עכשיו נוסף, גם ש, לא כותב דבר אלא רק כותב שלא קיבלו את ההסבר, ענית להם שיתפשו יותר טוב, מסרתי על המחרש כאן וביקשתי הוראות חדשות לדרך, האנשים בינתיים לא יורדים אינני יודע אם משהו ירד עד מהר ב"ב, אני כמעט בטוח שהם יאריכו את המועד ל"24 שעות, האנשים מאמינים שמשקרים אותם (להם), כמו ששיקרו אותם בחיפה כאשר הודיעו להם שנוסעים לקפריסין, ונסעו לצרפת, כך חישבים האנשים שנוסעים למקום אחר ולא להמבורג, נראה סהר, מחרתיים ועוד שלושה ימים, את כיוון הנסיעה המחלט נדע בדיוק לאן נוסעים.

הלילה, זהו הלילה הנוראי כאן, אני חושב שזה נסיון אחרון להוריד את האנשים בצרפת ע"י כל מיני אימים ומשפיות, אבל אם אמת הדבר, אין מילים בפי, העיקר, נראה אם אצטרך לבקש גם בורמניה או שאפתק בלי זאת.

הערות

1. הנשיא — שם האניה שנרכשה בארה"ב והפכה לאניית מפעילים "אקסודוס" — 1947.
2. הכוונה כנראה לאניה עליה הופקד מקודם בעל היומן.
3. הכוונה — הביא אוכל מן החוץ.
4. כנראה — אחד מההונות העולים בצרפת, בו שהה הכותב כשליח.
5. הילד צבי יעקובוביץ, בן 14, נפל על סיפון אניית "אקסודוס" במאבק עם הבריטים.
6. הכוונה לחברות כשליחות ההגנה.
7. הכוונה לתנועה דרור-חלוצ.
8. צוות.
9. המרג — פלח יהודי מארצות הברית — ביל ברנשטיין.
10. הכוונה לכנס המנהיגות הציונית באירופה.
11. בחיפה נלקחו מהמפעילים החפצים וריכוזו על סיפון האניה בתואנה שיתולקי לבעליהם לאחר שיגיעו לקפריסין.
12. הכוונה לאנשים שירדו.
13. הכוונה להמלצה לתשלוח את האנשים במסגרת עליית ד'.
14. הכוונה לאנשי מוסד עליה ב'.
15. הכותב מתכוון כנראה לשמות ומצבן של אניות מפעילים.
16. יש סברה שצוות המלחים של האניה הוריד מהאוכל המיועד למפעילים, על ר.פ., עליה נרשם היומן, לא אירעו מקרים כגון אלה, היות והאוכל לא עבר את ידי האנגלים והגיע בארץ ישיר למפעילים.
17. מפקד שיירת אניות הכלא.
- * אליעזר ארקין.
- ** הכוונה לאניות מפעילים.

group of children was rescued. This was possible in Buchenwald where conditions were somewhat different from those in other concentration camps, especially in Auschwitz and Majdanek in Poland, where most of the Jews were assembled.

Ruzka Korchak based her work on the evidence of survivors, on documentary material and works about Buchenwald.

The "Exodus" Diary

This issue publishes a diary written on board of the expulsion ship "Exodus 1947". The writer was an emissary from Israel as a member of "Hagana". He spent three weeks with these people while they were in the French port of Port de Buc, on the same three boats to which they have been transferred from "Exodus".

The writer of the diary made daily entries describing the everyday life of the survivors, conveying an authentic picture of the organization of their daily life, the human reactions and the general atmosphere and mood on the boat.

The Brisker Memoirs

This is a portion of a extensive document written by the late Warsaw engineer Brisker. The manuscript was written in a hide-out on the Aryan side of Warsaw during the last period of the war. Brisker had been confined in the Warsaw Ghetto during four years. His memoirs describe life in the Ghetto and various events.

The original manuscript is in the custody of Brisker's daughter Yael Brisker-Shalit.

Portrait of a Combatant (Aryeh Wilner)

From now on we shall present in each issue of Yalkut Moreshet (Heritage Digest) a description of one of the major combatants. For this issue which marks the 25th anniversary of the Warsaw Ghetto Revolt, we have selected Aryeh Wilner. He was chief liaison for the Jewish Combatant Organization; he also contacted the Polish Underground Organizations and procured arms for the Jewish Combatant Organization. We have collected memoirs and evidence, some of which were never published and others which were published in foreign languages. In these selections people who knew Aryeh Wilner during the war and before, relate how he impressed them and why they loved him as a man and as a combatant.